

## Forskrifter

---

### Indberetning af MFI-statistik for realkreditinstitutter og andre kreditinstitutter

#### Indholdsfortegnelse

1.	Generelle bestemmelser for indberetning .....	3
1.1.	Baggrund .....	3
1.2.	Anvendelse .....	3
1.3.	Fortrolighed .....	3
1.4.	Rapporteringspopulation .....	3
1.5.	Indberetningskemaer .....	4
1.5.1.	Realkreditinstitutterne .....	5
1.5.2.	Andre kreditinstitutter .....	6
1.6.	Indberetningstidspunkt .....	8
1.7.	Fordeling på sektor, branche, land, valuta og løbetid .....	9
1.7.1.	Sektor- og branchefordeling .....	9
1.7.2.	Landefordeling .....	11
1.7.3.	Valutafordeling .....	12
1.7.4.	Løbetidsfordeling .....	12
1.8.	Opgørelsestidspunkt .....	13
1.9.	Beløbsangivelse .....	13
1.10.	Værdiansættelse .....	13
2.	Balancestatistikken .....	14
2.1.	Generelt .....	14
2.1.1.	Håndtering af repo-/reverseforretninger .....	14
2.2.	Aktivposter (BA-, MC- og MK-skemaer) .....	14
2.3.	Passivposter (BA-, MC- og MK-skemaer) .....	18
2.4.	Supplerende oplysninger .....	21
2.4.1.	BE- og MF-skemaet .....	21
2.4.2.	BF-skemaet .....	24
2.4.3.	BG-skemaet .....	24
2.4.4.	BL-skemaet .....	26
2.5.	Udenlandske enheder (BI-skemaet) .....	26
3.	Strømstatistikken .....	27
3.1.	Generelt .....	27
3.2.	Finansielle strømme .....	27
3.3.	Værdipapirer (SA-skemaer) .....	28
3.4.	Udlån og indlån (SB-skemaer) .....	29
3.5.	Valutakursreguleringer (SC-skemaer) .....	29
3.6.	Finansielle derivater (SD-skemaet) .....	30
3.7.	Eksempler på udregning af finansielle strømme .....	32
3.7.1.	Værdipapirer .....	32

3.7.2.	Udlån.....	34
3.7.3.	Finansielle derivater.....	36
4.	Rentestatistikken .....	40
4.1.	Generelt .....	40
4.2.	Udestående forretninger (RT-, RU-, RV-, RX-, RY- og RZ- skemaet).....	40
4.2.1.	Nominallån .....	41
4.2.2.	Indekslån.....	42
4.2.3.	Lån udstedt før statistikkens implementering.....	43
4.2.4.	Aftalebaserede lån.....	44
4.3.	Nye forretninger (RN-, RO-, RP-, RQ-skemaet).....	45
4.3.1.	Gennemsnitlige effektive rentesatser .....	45
4.3.2.	Gennemsnitlige bidragssatser .....	46
4.3.3.	Samlede låneomkostninger i procent.....	46
4.3.4.	Beløbsomfang af nye forretninger .....	46
4.4.	Supplerende oplysninger om rente- og udbyttebeløb.....	46
4.4.1.	Påløbne renter (RR-skemaet) .....	46
4.4.2.	Faktisk betalte renter mv. (RS-skemaet).....	48
5.	Oversigt over ECB/EU-dokumenter .....	49

## Oversigt over bilag

Bilag 1	Rapporteringspligtige residenter
Bilag 2	Rapporteringspligtige udenlandske residenter
Bilag 3	Tekniske forskrifter med bilag
Bilag 4	Oversigt over internationale organisationer
Bilag 5	Oversigt over ISO-landekoder til MFI-statistik
Bilag 6(RI)	Kilde og metode til historiske rentesatser

Indberetningsskemaer for realkreditinstitutter

Indberetningsskemaer for andre kreditinstitutter

## 1. Generelle bestemmelser for indberetning

### 1.1. Baggrund

Grundlaget for indsamling af MFI-statistik (Balancestatistik, Strømstatistik og Rentestatistik) er ECBs forordning om den konsoliderede balance i MFI-sektoren (ECB/2001/13) samt ECBs forordning om rentesatser fra kreditinstitutter på indlån og udlån til husholdninger og ikke-finansielle selskaber (ECB/2001/18) – se kapitel 5 .

**ECBs krav**

Ud over kravene fra ECB er der i MFI-statistikken implementeret nationale krav. Baggrunden er dels at fremtidssikre MFI-statistikken mod kommende ændringer og dels at reducere sektorens samlede byrde ved statistikrapportering ved at integrere indberetning til andre statistikker i MFI-statistikken.

**Nationale krav**

### 1.2. Anvendelse

Nationalbanken indsamler oplysningerne i medfør af [Nationalbanklovens §14 a](#) indsat ved lov nr. 579 af 1. juni 2010 ifølge hvilken Nationalbanken indsamler, bearbejder og offentliggør statistiske oplysninger indenfor dens kompetenceområde. De indsamlede oplysninger kan anvendes til andet end statistikudarbejdelse. Det gælder særligt i forbindelse med overvågningen af den finansielle stabilitet og ved tilrettelæggelsen af penge- og valutapolitikken, samt i relation til Nationalbankens deltagelse i det europæiske samarbejde på det finansielle område. Se endvidere notat [Ny statistikhjemmel i nationalbankloven](#). Det gælder særligt i forbindelse med overvågningen af den finansielle stabilitet og ved tilrettelæggelsen af penge- og valutapolitikken, samt i relation til Nationalbankens deltagelse i det europæiske samarbejde på det finansielle område. Det gælder særligt i forbindelse med overvågningen af den finansielle stabilitet og ved tilrettelæggelsen af penge- og valutapolitikken, samt i relation til Nationalbankens deltagelse i det europæiske samarbejde på det finansielle område.

**Anvendelse af MFI-statistikken**

### 1.3. Fortrolighed

De indberettede oplysninger vil blive behandlet fortroligt og forsvarligt af de tre myndigheder, jf. afsnit 1.2, således at institutspecifikke oplysninger ikke misbruges eller kommer uvedkommende i hænde.

**Fortrolighed**

### 1.4. Rapporteringspopulation

Følgende institutioner er rapporteringspligtige til Nationalbanken efter bestemmelserne i disse indberetningsforskrifter:

**Rapporteringspopulation**

- ◆ Monetære Finansielle Institutioner (MFIer), som er residente i det danske økonomiske område. Filialer af MFIer eller kreditinstitutter med hjemsted uden for Danmark indgår i den danske MFI-population i overensstemmelse med residensbegrebet.
- ◆ Residente MFIers udenlandske enheder:
  - ◆ Udenlandske filialer. Filialaktiviteten udgør én rapporteringsenhed pr. land, hvor MFIn har én eller flere filialer.
  - ◆ Udenlandske datterselskaber, som er MFIer eller kreditinstitutter i de lande, hvori de er beliggende.
  - ◆ Udenlandske datterselskaber, der udøver aktiviteter, der er nært beslægtet med MFI-virksomhed i de lande, hvori de er beliggende.

Ved MFler forstås<sup>1</sup> :

- ◆ Kreditinstitutter som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut (2000/12(EF) dvs. et foretagende, hvis virksomhed består i fra offentligheden at modtage indlån eller andre midler, der skal tilbagebetales<sup>2</sup>, samt i at yde lån for egen regning. De i direktivet undtagne kreditinstitutter mv. skal medregnes.
- ◆ Andre residente finansielle institutioner der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling, og hvis hovedaktivitet består i at modtage indlån og/eller indlånslignende indskud fra enheder undtager MFler, og som for egen regning (i det mindste i økonomisk henseende) yder lån og /eller investerer i værdipapirer.
- ◆ Danmarks Nationalbank.
- ◆ Pengemarkedsforeninger i overensstemmelse med Nationalbankens udmøntning af Den Europæiske Centralbanks (ECB) definition heraf.

Når der i det følgende refereres til MFler, er der tale om generelle bestemmelser, der også gælder for realkreditinstitutter og andre kreditinstitutter.

De residente indberettere opdeles i to populationer: "Fuldt rapporterende institutter" og "Haleinstitutter". De største MFler, der repræsenterer mindst 95 pct. af den totale balancesum i MFI-sektoren, er fuldt rapporterende institutter, mens de mindre MFler, der repræsenterer maksimalt 5 pct. af den totale balancesum i MFI-sektoren, er haleinstitutter. Halen opdeles yderligere i to populationer, henholdsvis "den månedlige hale" for MFler med en balancesum på mindst 500 mio.kr. og "den kvartalsvise hale" for MFler med en balancesum på under 500 mio.kr.

Fastlæggelse af tærskelværdier målt på balancesummen, der afgrænser MFler tilhørende de to populationer, foretages af Nationalbanken én gang om året på basis af balancesummerne ultimo juni, og de involverede institutter får besked i september. Tærskelværdierne gælder for indberetningerne for hele det efterfølgende kalenderår.

I forbindelse med fusioner er det imidlertid den samlede balance på fusions-tidspunktet, der afgør, hvilken indberetningspopulation det fortsættende institut tilhører.

MFler i "halen" kan til enhver tid vælge at overgå til at være fuldt rapporterende. Bilag 1 viser, hvilke institutter der p.t. indgår i den fuldt rapporterende population og halepopulationen.

Nyetablerede MFler skal indberette første gang ultimo etableringsmåneden. MFler, der i en given måned ophører, herunder som led i en fusion, eller ikke længere er omfattet af definitionerne af kreditinstitutter eller pengemarkedsforeninger, indberetter sidste gang gældende for ultimo ophørsmåneden.

### 1.5. Indberetningsskemaer

Rapporteringen til MFI-statistikken er bygget op om en række indberetningsskemaer for de tre statistikområder (Balancesstatistik, Strømstatistik og Rente-

**MFI-definition**

**Fuldt rapporte-  
rende institut/  
haleinstitut**

**Nyetablering/  
ophør**

**Indberetnings-  
skemaer**

<sup>1</sup> Definitionen af MFler følger ECBs forordning om den konsoliderede balance i MFI-sektoren (ECB/2001/13).

<sup>2</sup> Dette omfatter bl.a. provenu fra udstedelse af gældsinstrumenter til offentligheden.

statistik). Afsnit 1.5.1 og 1.5.2 nedenfor beskriver indberetningsskemaerne for henholdsvis realkreditinstitutter og andre kreditinstitutter.

Det bemærkes, at der er i alt 24 af de såkaldte BA-skemaer, som består af ét skema for Danmark, ét skema for hvert af følgende EU-lande: Østrig, Belgien, Tyskland, Spanien, Finland, Frankrig, Storbritannien, Grækenland, Irland, Italien, Luxembourg, Holland, Portugal, Sverige, og ét skema for hvert af følgende lande: Norge, Schweiz, USA, Hong Kong, Singapore, Japan, Canada, Cayman Islands og resten af verden under ét. Såfremt der optages nye medlemslande i EU, vil der kunne blive indført et BA-skema mere for et nyt medlemsland, såfremt mellemværender med det nye medlemsland måtte få en betragtelig størrelse. Samme struktur gælder SA-, SB- og SC-skemaerne.

### 1.5.1. Realkreditinstitutterne

Tabel 1.1 nedenfor angiver de indberetningsskemaer, som er relevante for realkreditinstitutter. Tabellen viser skemaernes indhold, hvilken frekvens de indberettes med, samt hvilke skemaer der skal indberettes af henholdsvis fuldt rapporterende institutter og haleinstitutter.

**Tabel 1.1. Indberetningsskemaer for realkreditinstitutter**

Skema	Betegnelse	Frekvens	Bruger
<b>Balancestatistik</b>			
BA	Aktiver og passiver: Valutafordelte mellemværender med modparter i Danmark og modparter i andre lande – i alt 24 skemaer	M	F
BE	Supplerende oplysninger om balancen	M	F
BF	Supplerende oplysninger om afdragsfrie lån	M	F
BG	Supplerende oplysninger om bevægelser	M	F og H
BI	Aktiver og passiver: Mellemværender med danske og udenlandske resider i danske kroner og valuta	K	U
BL	Udlån til og indlån fra danske resider fordelt på modpartens branchetilhørsforhold	K	F
MC	Aktiver og passiver: Mellemværender fordelt på danske og udenlandske resider i danske kroner og valuta	M	H
MF	Supplerende oplysninger om balancen	M	H
<b>Strømstatistik</b>			
SA	Nettotransaktioner og børskursreguleringer i værdipapirer – i alt 24 skemaer	M	F
SB	Nettotransaktioner i indlån og udlån samt tab på udlån – i alt 24 skemaer	M	F
SC	Valutakursreguleringer – i alt 24 skemaer	M	F
SD	Nettotransaktioner i finansielle derivater	M	F
<b>Rentestatistik</b>			
RN	Samlede låneomkostninger i pct. på nye forretninger	M	F
RO	Effektive rentesatser på nye forretninger	M	F
RP	Bidragssatser på nye forretninger	M	F
RQ	Forretningsomfang af nye forretninger	M	F
RR	Månedens påløbne renter	M	F
RS	Månedens faktisk betalte renter og udbytter	M	F
RT	Effektive rentesatser på udestående forretninger	M	F
RU	Bidragssatser på udestående forretninger	M	F
RV	Balance for udestående forretninger	M	F

Frekvens: M = Månedlig  
K = Kvartalsvis

Bruger: F = Fuldt rapporterende institutter  
H = Haleinstitutter  
U = Ikke-residente rapporterende institutter (udenlandske enheder)

Residente realkreditinstitutter, som er *fuldt rapporterende institutter*, skal hver måned indberette på:

- ◆ BA-skemaerne og BE-, BF- samt BG-skemaet til Balancestatistikken
- ◆ SA- til SC-skemaerne, SD-skemaet (*se dog afsnit 3.6*) til Strømstatistikken
- ◆ RN- til RV-skemaet til Rentestatistikken.

Hvert kvartal skal de desuden indberette BL-skemaet til Balancestatistikken.

Realkreditinstitutter, som er *haleinstitutter*, skal hver måned indberette på MC-, MF- og BG-skemaet til Balancestatistikken.

Rapporteringen for residente institutioner skal alene omfatte hovedvirksomheden i Danmark.

Følgende *ikke-residente institutioner* skal ligeledes indberette kvartalsvis på BI-skemaet:

- ◆ Residente MFiers udenlandske enheder.
  - ◆ Udenlandske filialer. Filialaktiviteten udgør én rapporteringsenhed pr. land, hvori MFien har én eller flere filialer.
  - ◆ Udenlandske datterselskaber, som er MFier eller kreditinstitutter i de lande, hvori de er beliggende.
  - ◆ Udenlandske datterselskaber, som udøver aktiviteter, der er nært beslægtet med MFI-virksomhed i de lande, hvori de er beliggende.

Rapporteringen skal ske separat for hver enkelt institution. Bilag 2 indeholder en liste over rapporteringspligtige udenlandske enheder.

Det gælder generelt for rapporteringen fra både residente og ikke-residente institutioner, at der ikke skal elimineres eventuelle koncerninterne mellemværender af nogen art.

### 1.5.2. Andre kreditinstitutter

Tabel 1.2 nedenfor angiver de indberetningsskemaer, som er relevante for andre kreditinstitutter. Tabellen viser skemaernes indhold, hvilken frekvens de indberettes med, samt hvilke skemaer der skal indberettes af henholdsvis fuldt rapporterende institutter og haleinstitutter.

**Fuldt rapporte-  
rende realkredit-  
institutter**

**Realkreditinsti-  
tutter i halen**

**Ikke-residente  
indberettere**

**Indberetnings-  
skemaer for  
andre kreditin-  
stitutter**

**Tabel 1.2. Indberetningsskemaer for andre kreditinstitutter**

Skema	Betegnelse	Frekvens	Bruger
<b>Balancestatistik</b>			
BA	Aktiver og passiver: Valutafordelte mellemværender med modparter i Danmark og modparter i andre lande – i alt 24 skemaer	M	F
BE	Supplerende oplysninger om balancen	M	F
BG	Supplerende oplysninger om bevægelser	M	F og H
BI	Aktiver og passiver: Mellemværender med danske og udenlandske resider i danske kroner og valuta	K	U
MC	Aktiver og passiver: Mellemværender fordelt på danske og udenlandske resider i danske kroner og valuta	M	H
MF	Supplerende oplysninger om balancen	M	H
MK	Aktiver og passiver: Mellemværender fordelt på danske og udenlandske resider i danske kroner og valuta	K	Q
<b>Strømstatistik</b>			
SA	Nettotransaktioner og børskursreguleringer i værdipapirer – i alt 24 skemaer	M	F
SB	Nettotransaktioner i indlån og udlån samt tab på udlån – i alt 24 skemaer	M	F
SC	Valutakursreguleringer – i alt 24 skemaer	M	F
SD	Nettotransaktioner i finansielle derivater	M	F
<b>Rentestatistik</b>			
RN	Samlede låneomkostninger i pct. på nye forretninger	M	F
RO	Effektive rentesatser på nye forretninger	M	F
RP	Bidragssatser på nye forretninger	M	F
RQ	Forretningsomfang af nye forretninger	M	F
RR	Månedens påløbne renter	M	F
RS	Månedens faktisk betalte renter og udbytter	M	F
RT	Effektive rentesatser på udestående forretninger	M	F
RU	Bidragssatser på udestående forretninger	M	F
RV	Balance for udestående forretninger	M	F
RX	Supplerende oplysninger om effektive rentesatser på udestående forretninger angivet i RT-skemaet	M	F
RY	Supplerende oplysninger om bidragssatser på udestående forretninger angivet i RU-skemaet	M	F
RZ	Supplerende oplysninger om balance for udestående forretninger angivet i RV-skemaet	M	F

Frekvens: M = Månedlig  
 K = Kvartalsvis  
 Bruger: F = Fuldt rapporterende institutter  
 H = Månedlige rapporterende i "halen"  
 Q = Kvartalsvise rapporterende i "halen"  
 U = Ikke-residente rapporterende institutter (udenlandske enheder)

Andre residente kreditinstitutter, som er *fuldt rapporterende institutter*, skal hver måned indberette:

- ◆ BA-skemaerne og BE- samt BG-skemaet til Balancestatistikken
- ◆ SA- til SC-skemaerne og SD-skemaet til Strømstatistikken
- ◆ RN- til RZ-skemaet til Rentestatistikken.

Andre kreditinstitutter, som er *haleinstitutter*, skal hver måned indberette på MC-, MF- og BG-skemaet til Balancestatistikken. Dog skal MFler i "halen", som er filialer af udenlandske MFler, der udelukkende fungerer som finansierings-selskaber i Danmark, alene indberette kvartalsvis på MK-skemaet.

**Fuldt rapporte-  
rende andre kre-  
ditinstitutter**

**Andre kreditinsti-  
tutter i halen**

Rapporteringen for residente institutioner skal alene omfatte hovedvirksomheden i Danmark.

Følgende *ikke-residente institutioner* skal ligeledes indberette kvartalsvis på BI-skemaet:

- ◆ Residente MFIs udenlandske enheder.
  - ◆ Udenlandske filialer. Filialaktiviteten udgør én rapporteringsenhed pr. land, hvori MFIn har én eller flere filialer.
  - ◆ Udenlandske datterselskaber, der selv er MFIs eller kreditinstitutter i de lande, hvori de er beliggende.
  - ◆ Udenlandske datterselskaber, som udøver aktiviteter, der er nært beslægtet med MFI-virksomhed i de lande, hvori de er beliggende.

Rapporteringen skal ske separat for hver enkelt institution. Bilag 2 indeholder en liste over rapporteringspligtige udenlandske enheder.

Det gælder generelt for rapporteringen fra både residente og ikke-residente institutioner, at der ikke skal elimineres eventuelle koncerninterne mellemværender af nogen art.

### 1.6. Indberetningstidspunkt

Indberetninger til *Balance- og Strømstatistikken* skal være Nationalbanken i hænde senest 8. bankdag kl. 13.00 efter udløbet af den pågældende måned eller det pågældende kvartal.

Indberetninger til *Rentestatistikken* skal være Nationalbanken i hænde senest 10. bankdag kl. 13.00 efter udløbet af den pågældende måned. Instituttet kan også vælge at indberette Rentestatistikken tidligere, fx sammen med Balance- og Strømstatistikken 8. bankdag. Vælger instituttet at indberette Rentestatistikken senere end Balance- og Strømstatistikken, skal der samtidig med indberetningen af Rentestatistikken af tekniske årsager også medsendes de allerede indberettede skemaer for Balance- og Strømstatistikken.

I *Balance- og Strømstatistikken* betragtes erstatningsindberetninger modtaget mellem 8. og 13. bankdag som rettelser, mens erstatningsindberetninger modtaget efter 13. bankdag betragtes som revisioner.

Afsendelse af erstatningsindberetninger til balance- og strømstatistikken efter 13. bankdag må kun ske efter aftale med Nationalbanken.

I *Rentestatistikken* betragtes erstatningsindberetninger modtaget mellem 10. og 15. bankdag som rettelser, mens erstatningsindberetninger modtaget efter 15. bankdag betragtes som revisioner.

Erstatningsindberetninger som følge af forespørgsler, der er rettet til instituttet inden kl. 13.00, eller fejlmarkerede kvitteringstransmissioner, der er modtaget hos instituttets edb-central inden kl. 13.00, skal være Nationalbanken i hænde senest den efterfølgende bankdag kl. 13.00.

Revisioner, der vedrører foregående måneder, skal kun indberettes, såfremt den enkelte revision overstiger enten 1 mio.kr. eller 1 pct. af den pågældende post. Revisionen skal ledsages af en kort forklaring.

Det bemærkes, at hele statistikpakken bestående af Balance-, Strøm- og Rentestatistik af tekniske årsager skal medsendes ved erstatningsindberetninger, også selv om rettelserne og revisionerne kun vedrører en del af statistikken.

**Ikke-residente  
indberettere**

**Ordinære  
indberetninger**

**Erstatnings-  
indberetninger**

Indberetningen foretages elektronisk og skal ske efter retningslinjerne i " *Tekniske forskrifter for indberetning af MFI-statistik for pengeinstitutter, realkreditinstitutter, andre kreditinstitutter og pengemarkedsforeninger*" (se Bilag 3).

**Tekniske forskrifter**

## 1.7. Fordeling på sektor, branche, land, valuta og løbetid

### 1.7.1. Sektor- og branchefordeling

Alle mellemværender skal sektorfordeles efter den umiddelbare modpart og således foretages uafhængigt af sektortilhørsforholdet af eventuelle garantistillere eller ydere af subsidier.

**Sektorfordeling**

En fortegnelse over de finansielle institutioner i EU-landene, der skal klassificeres som MFler, " *List of Monetary Financial Institutions*", findes på ECBs hjemmeside (<http://www.ecb.int/>) under punktet " *MFIs and Eligible assets*". En trykt udgave af fortegnelsen kan fås ved henvendelse til Nationalbanken.

**MFler**

For mellemværender med ECB gælder, at disse skal klassificeres i MFI-sektoren som en centralbank beliggende i Tyskland.

**ECB**

Ved "banker" forstås i disse forskrifter finansielle institutioner, der er beliggende uden for EU-området, og som udøver samme aktivitet som MFler i EU, medmindre andet er angivet i forskrifterne.

**Banker**

Ved fordeling af MFernes engagementer på øvrige modparters sektortilhørsforhold gælder bestemmelserne i Det Europæiske Nationalregnskabssystem (ENS 95) i " *EU-Rådets forordning af 25. juni 1996 om Det europæiske National- og Regionalregnskabssystem i Det Europæiske Fællesskab (2223/96/EF)*", jf. nedenfor:

**Offentlig forvaltning og service:** Statslig forvaltning og service, offentlig forvaltning og service på delstatsniveau, kommunal forvaltning og service samt sociale kasser og fonde, jf. nedenfor:

**Offentlig sektor**

- ◆ **Statslig forvaltning og service:** Alle statslige administrative organer og andre centrale organer, hvis kompetenceområde normalt dækker hele det økonomiske område med undtagelse af forvaltning af sociale kasser og fonde. Delsektoren omfatter ligeledes non-profit institutioner, som kontrolleres og hovedsagelig finansieres af de centrale myndigheder, og hvis kompetenceområde dækker hele det økonomiske område.
- ◆ **Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau:** Delstatsregeringer, der fungerer som separate institutionelle enheder, der udøver visse regeringsfunktioner på et niveau under de centrale myndigheder og over de offentlige institutionelle enheder på lokalt plan, med undtagelse af forvaltning af sociale kasser og fonde. Sektoren findes ikke i den danske økonomi.
- ◆ **Kommunal forvaltning og service:** De former for offentlig forvaltning, hvis kompetenceområde kun dækker et lokalt udsnit af det økonomiske område, med undtagelse af lokale afdelinger af sociale kasser og fonde. Delsektoren omfatter ligeledes non-profit institutioner, der kontrolleres og hovedsagelig finansieres af de lokale myndigheder, og hvis kompetenceområder er begrænset til de lokale myndigheders økonomiske område.
- ◆ **Sociale kasser og fonde:** Alle institutionelle enheder på centralt, delstats- og lokalt niveau, hvis hovedaktivitet er at levere sociale ydelser, og som opfylder følgende to kriterier:

- ◆ Visse grupper af befolkningen er ved lov eller administrative bestemmelser forpligtet til at være medlem af ordningen eller til at indbetale bidrag.
- ◆ Ansvar for institutionens forvaltning, hvad angår indbetaling og godkendelse af bidrag og ydelser, påhviler den offentlige forvaltning og service, uafhængig af dens rolle som tilsynsførende organ eller arbejdsgiver.

**Husholdninger mv.:** Enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner både i deres egenskab af forbrugere og eventuelt i deres egenskab af erhvervsdrivende, som producerer markedsfølsomme varer og ikke-finansielle og finansielle tjenester (markedsproducenter). I sidstnævnte tilfælde, såfremt de dertil svarende aktiviteter ikke udøves af selvstændige enheder med status af quasi-selskaber (selskabslignende foretagender, der ikke har en uafhængig juridisk status). Sektoren omfatter ligeledes enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner i deres egenskab af producenter af varer og ikke-finansielle tjenester udelukkende til eget brug.

I sektoren indgår tillige non-profit institutioner rettet mod husholdninger, der er selvstændige juridiske enheder, som leverer varer og tjenester til husholdninger, og som er private andre ikke-markedsproducenter.

I statistikken anvendes desuden undersektorerne **Personligt ejede virksomheder** og **Lønmodtagere, pensionister mv.** For danske residerter udskilles de personligt ejede virksomheder som personer med et CVR-nummer, mens lønmodtagere, pensionister mv. udskilles som personer uden et CVR-nummer.

**Øvrige residerter:** Residenter ikke-MFler undtagen offentlig forvaltning og service samt husholdninger mv. Kategorien omfatter andre finansielle formidlere, finansielle hjælpeenheder, forsikringselskaber og pensionskasser samt ikke-finansielle selskaber, jf. nedenfor:

- ◆ **Andre finansielle formidlere:** Alle finansielle selskaber og quasi-selskaber (undtagen forsikringselskaber og pensionskasser), der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling ved at indgå forpligtelser, undtagen i form af penge, indlån og/eller indlånslignende indskud fra andre institutionelle enheder end MFler, eller forsikringstekniske reserver.
- ◆ **Finansielle hjælpeenheder:** Alle finansielle selskaber og quasi-selskaber, der hovedsagelig udfører finansielle hjælpetjenester, dvs. aktiviteter der er nært knyttet til finansiell formidling, men som ikke i sig selv er finansiell formidling.
- ◆ **Forsikringselskaber og pensionskasser:** Alle finansielle selskaber og quasi-selskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling som følge af sammenlægning af risici i puljer.
- ◆ **Ikke-finansielle selskaber:** Institutionelle enheder, hvis fordelingstransaktioner og finansielle transaktioner er adskilt fra deres ejeres, og som er markedsproducenter, hvis hovedaktivitet er produktion af markedsfølsomme varer og ikke-finansielle tjenester. Sektoren omfatter også ikke-finansielle quasi-selskaber.

**Ukendt sektor:** Mellemværender uden sektorfordelt modpart.

For så vidt angår sektorfordelingen af mellemværender med danske residerter vil anvendelse af Det Erhvervsstatistiske Register fra Danmarks Statistik, som indeholder de samme oplysninger som CVR-registeret, sikre en korrekt klassi-

**Husholdninger mv.**

**Øvrige residerter**

**Ukendt sektor**

**Dansk modpart (ESR-registeret)**

fikation af kunderne i overensstemmelse med definitionerne ovenfor. Dog er sektorfordelingen af ud- og indlåns mellemværender med danske residerter udvidet med sektoren ukendt sektor, da Erhvervsregisteret i visse tilfælde vil klassificere lånemodparten som ukendt sektor. I sådanne tilfælde skal låne mellemværendet posteres særskilt i indberetningsskemaerne for danske residerter under ukendt sektor. Såfremt størrelsen af den ukendte sektor bliver for stor, skal posten korrigeres.

Retningslinjer for fordelingen af udenlandske modparter på ovennævnte sektorer fremgår af ECBs "*Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the Statistical Classification of Customers*" (se afsnit 5). Manualen indeholder også retningslinjer for sektorklassifikation af danske modparter.

**Udenlandsk modpart**

Mellemværender med internationale organisationer skal uanset disses geografiske beliggenhed placeres under landekoden resten af verden i sektorkategorien offentlig forvaltning og service samt delsektoren staten. En liste over internationale organisationer findes i ECBs "*Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the Statistical Classification of Customers*" under "*Part 1, Introduction*" (se afsnit 5) og i Bilag 4.

**Internationale organisationer**

Ved fordeling af realkreditinstitutternes udlån og indlån på modparternes branchetilhørsforhold i BL-skemaet gælder bestemmelserne i "*Danmarks Statistiks Dansk Branchekode 2003 (DB03)*". Anvendelse af Danmarks Statistiks ESR-register vil sikre en korrekt klassifikation af kunderne i overensstemmelse med DB03.

**Branchefordeling**

### 1.7.2. Landefordeling

I *Balancestatistikken* skal der på BA-skemaerne ske landefordeling på Danmark, hvert af følgende EU-lande: Østrig, Belgien, Tyskland, Spanien, Finland, Frankrig, Storbritannien, Grækenland, Irland, Italien, Luxembourg, Holland, Portugal, Sverige, samt på Norge, Schweiz, USA, Hong Kong, Singapore, Japan, Canada, Cayman Islands og resten af verden under ét, jf. afsnit 1.5. Såfremt der optages nye medlemslande i EU, vil der kunne blive indført et BA-skema mere for et nyt medlemsland, såfremt mellemværender med det nye medlemsland måtte få en betragtelig størrelse. For MC-, BE-, MF-, BG-, BI- og MK-skemaet skelnes der mellem mellemværender med danske residerter, mellemværender med udenlandske residerter under ét og mellemværender i alt. På BL-skemaet indberettes der kun mellemværender med danske residerter.

**Landefordeling**

I *Strømstatistikken* skal der på SA-, SB- og SC-skemaerne ske landefordeling svarende til BA-skemaerne. For SD-skemaet skelnes der mellem mellemværender med danske residerter og mellemværender med udenlandske residerter under ét.

I *Rentestatistikken* sondres der mellem mellemværender med danske residerter, mellemværender med residerter i euroområdet, mellemværender med residerter i resten af verden (defineret som residerter uden for Danmark og euroområdet) og mellemværender i alt.

Ved en resident økonomisk enhed forstås en enhed, hvis økonomiske interessepunkt ligger inden for landets økonomiske område, dvs. når den udøver økonomiske aktiviteter igennem længere tid (et år eller mere) på dette område. Også efter oprettelsen af den Økonomiske og Monetære Union (ØMU) i EU er en økonomisk enheds residensstatus landespecifik. Begreberne

**Resident/ikke-resident**

danske residenter og udenlandske residenter er i overensstemmelse med definitionen af valutaindlændinge henholdsvis valutaudlændinge i Boks 1, side 10, og fodnote 12, side 85, i "Nybetalingsbalance – vejledning og skemaer" fastsat af Nationalbanken. Ifølge disse regler er valutaindlændinge fysiske eller juridiske personer hjemmehørende her i landet. Fysiske personer betragtes som hjemmehørende i det land, hvor de har fast bopæl, og juridiske personer som hjemmehørende i det land, hvor de har fast driftssted. Residenter på Færøerne og i Grønland er i overensstemmelse med disse regler udenlandske residenter.

Ikke-residente enheder, som ejer jord eller bygninger inden for et andet lands økonomiske område, skal betragtes som residenter i det land, hvor jorden eller bygningerne er beliggende, såfremt der foretages transaktioner i jorden eller bygningerne. Ved transaktioner forstås lån til køb eller forbedringer af jorden og/eller bygningerne, uafhængigt af hvad en eventuel sikkerhed består i. Det har således i denne forbindelse ingen betydning, om den sikkerhed, som ligger bag transaktioner i jord eller bygninger, er placeret i et andet lands økonomiske område. Lån, der ydes til finansiering af transaktioner i jord eller bygninger i flere økonomiske områder, fordeles efter størrelsen af transaktionerne i hvert af de pågældende områder.

### 1.7.3. Valutafordeling

I *Balancestatistikken* skal der på BA-skemaerne ske valutafordeling på følgende valutaer: DKK, EUR, SEK, GBP, USD, CHF, JPY og øvrige valutaer under ét (Z05). Såfremt der optages nye medlemslande i EU, vil der kunne blive indført et BA-skema mere for et nyt medlemsland, såfremt mellemværender med det nye medlemsland måtte få en betragtelig størrelse. Endvidere skal der angives en total for alle valutaer (Z01). Mellemværender denomineret i XEU placeres under EUR. For MC-, BE-, MF-, BG-, BI- og MK-skemaet skelnes der mellem DKK, udenlandsk valuta (X00) og total for alle valutaer (Z01). For BL-skemaet indberettes der kun total for alle valutaer (Z01). I *Strømstatistikken* indberettes der kun total for alle valutaer (Z01), mens der i *Rentestatistikken* indberettes på DKK, EUR, øvrige valutaer (Z07) samt total for alle valutaer (Z01).

### Valutafordeling

### 1.7.4. Løbetidsfordeling

Ved fordeling af balanceposter på løbetid benyttes oprindelig løbetid som kriterium, medmindre andet fremgår af disse indberetningsforskrifter. Den oprindelige løbetid for et finansielt instrument er tidsrummet fra oprettelsen heraf til forfaldstidspunktet, før hvilket det pågældende finansielle instrument ikke normalt kan indfries, eller hvor dette kun kan ske mod betaling af et rentetillæg og/eller et gebyr.

### Løbetidsfordeling

Det betyder fx, at hvis der udstedes obligationer i en ny serie med en oprindelig løbetid på 5 år, vil det være den løbetid, som vil være gældende for alle obligationer udstedt i den pågældende serie indtil udløb.

Såfremt et finansielt instrument ud over en oprindelig løbetid tillige har et opsigelsesvarsel, skal instrumentet klassificeres efter længden af den oprindelige løbetid.

I det tilfælde at kunden for et givet finansielt instrument har mulighed for at vælge mellem forskellige løbetider, eller såfremt instrumentet indeholder rollover-bestemmelser, skal der ske løbetidskategorisering på basis af den tidligst mulige udløbsdato.

For variabelt forrentede udlån skal klassificeringen i hele lånets løbetid baseres på den oprindeligt aftalte løbetid uafhængigt af eventuelle ændringer i lånets nominelle rente undervejs i låneforholdet.

Ved forhøjelse af et lån eller ved ændring af ydelsesbeløb eller ydelsesfrekvens samt ved betaling af ekstraordinære afdrag kan låneforholdet eventuelt betragtes som nyt. Dette indebærer i givet fald, at der skal ske genberegning af den oprindelige løbetid. Denne bestemmelse gælder såvel fast- som variabelt forrentede udlån.

### **1.8. Opgørelsestidspunkt**

Som ultimodag ved indberetning af MFI-statistik anvendes sidste kalenderdag i måneden eller kvartalet. Som primodag anvendes første kalenderdag i måneden eller kvartalet.

**Opgørelsestidspunkt**

### **1.9. Beløbsangivelse**

Alle beløb optages til Nationalbankens offentliggjorte valutakurser pr. ultimo måneden eller en senere beregnet valutakurs sidste bankdag i måneden. For valutaer, hvor der ikke offentliggøres en kurs, anvendes en skønnet kurs. Alle beløb i skemaerne indberettes i DKK 1.000. Oplysninger, der indberettes i form af satser til Rentestatistikken, indberettes som heltal, således at de sidste fire cifre angiver decimaler.

**Beløbsangivelse**

### **1.10. Værdiansættelse**

Værdiansættelse af aktiv- og passivposter skal tage udgangspunkt i aktuelle markedspriser ultimo indberetningsmåneden, medmindre andet fremgår af disse indberetningsforskrifter. For værdipapirer er det tilladt at bruge enten lukkekurser eller gennemsnitskurs ved lukke tid. Hvor markedspriser ikke objektivt kan fastsættes, fx i forbindelse med unoterede aktiver og passiver, anvendes bedste estimat for markedsværdien.

**Værdiansættelse**

Ind- og udlån, såvel fast- som variabelt forrentede, anføres til den nominelle værdi. Indekserede ind- og udlån optages til indekseret nominel værdi. Udlån anføres i overensstemmelse hermed til modpartens aktuelle restgæld ultimo indberetningsmåneden, dvs. før hensættelser.

Det betyder fx, at kontantlån opgøres som kontantlånsrestgælden, mens obligationslån opgøres som obligationsrestgælden, medmindre andet fremgår af disse indberetningsforskrifter, jf. BG-skema. Amortisationskontoen i form af kurstabt ved optagelse af kontantlån medtages således ikke under udlån i MFI-statistikken, men indgår implicit under kapital og reserver.

## 2. Balancestatistikken

### 2.1. Generelt

Til Balancestatistikken indberettes oplysninger om aktiv- og passivposter på balancen samt en række supplerende oplysninger.

**Generelt om statistikken**

Alle forretninger medtages i balancen på afviklingsdagen. Hertil kommer dog urealiserede gevinster eller tab på finansielle derivater, jf. Aktivpost 6 og Passivpost 14.

Modregning mellem aktiv- og passivposter er ikke tilladt, medmindre andet fremgår af disse indberetningsforskrifter.

Balancposterne, der udgør reservekravsstatistikken, er tilføjet et R i indberetningsskemaerne. Indberetning af denne statistik er frivillig, så længe Danmark ikke deltager i tredje fase af den Økonomiske og Monetære Union (ØMU).

#### 2.1.1. Håndtering af repo-/reverseforretninger

Hvis en MFI overdrager aktiver i forbindelse med en ægte salgs- og tilbagekøbsforretning (repoforretning) eller en lignende forretning, skal aktiverne forblive i MFlens balance. De modtagne beløb for aktiverne opføres som gæld til erhververen under Passivpost 9. Er MFlen erhverver i en ægte købs- og tilbagesalgsforretning (reverseforretning), føres det erlagte beløb som en fordring på overdrageren under Aktivpost 2, men aktiverne (papirerne) medtages ikke i MFlens balance.

**Repo-/reverseforretninger**

Hvis en MFI overdrager aktiver i forbindelse med en uægte salgs- og tilbagekøbsforretning eller en lignende forretning, udgår aktiverne af balancen. Hvis en MFI erhverver aktiver i forbindelse med en uægte købs- og tilbagesalgsforretning, skal de modtagne aktiver opføres i balancen.

Ved videresalg af aktiver erhvervet som led i en ægte købs- og tilbagesalgsforretning eller lignende forretninger, skal salget føres som en reduktion af den pågældende aktivpost. Reduktionen skal foretages på BA-skemaerne samt MC- og MK-skemaet. Det gælder, uanset om debetposten herved totalt bliver negativ. Det samme gælder for den type af forretninger, som nævnes i næste afsnit.

I en forretning, hvor en MFI overdrager aktiver uden at modtage sikkerhed i form af et kontant beløb, eller såfremt sikkerheden består i et andet aktiv, skal der ikke ske nogen påvirkning af balancen, såfremt erhververen påtager sig en forpligtelse til at tilbagelevere aktivet. Det samme er tilfældet for en MFI, der er erhverver i en sådan forretning.

### 2.2. Aktivposter (BA-, MC- og MK-skemaer)

**Kassebeholdning:** Kassebeholdningen omfatter lovlige betalingsmidler, herunder udenlandske sedler og mønter. Ved indberetning på BA-skemaerne skal hele kassebeholdningen indberettes i skemaet for mellemværender med danske residerter og fordeles under de respektive valutaer. På MC- og MK-skemaet angives kassebeholdningen uden valutafordeling i totalkolonnen.

**Aktivpost 1**

**Udlån:** Kategorien omfatter alle lån ydet på basis af uomsættelige dokumenter eller uden noget tilgrundliggende dokument overhovedet. Eventuelle uomsættelige lån ydet på basis af et enkelt dokument skal også føres her. Ved lån forstås tillige uomsættelige tilgodehavender af enhver art, herunder eksem-

**Aktivpost 2**

pelvis margintilgodehavender i forbindelse med forretninger i finansielle derivater samt uomsættelige værdipapirer, ekskl. aktier.

Tilgodehavende renter skal ikke indgå i balanceposten, men alene medtages i Aktivpost 7.2.

Udlån til husholdninger mv. ekskl. non-profit institutioner rettet mod husholdninger skal formålsopdeles i tre kategorier på BA-skemaerne, jf. Aktivpost 2.3.2, 2.3.3 og 2.3.4. Formålskategorierne er som følger:

- ◆ Udlån til boligkøb: Lån til boligformål, såsom køb eller forbedringer af fast ejendom, uafhængigt af hvad en eventuel sikkerhed består i.
- ◆ Forbrugerkredit: Lån ydet til privatpersoner til køb af varer og/eller tjenesteydelser.
- ◆ Andet udlån: Udlån, der ikke falder ind under de øvrige to kategorier.

Udlån skal anføres til bruttoværdi, hvorfor foretagne hensættelser ikke skal fratrækkes. Den aktuelle hensættelsessaldo, korrektivkontoen, skal anføres under Passivpost 13.2 på BA-skemaerne eller under Passivpost 13 på MC- og MK-skemaet. Desuden skal hensættelsessaldoen indberettes særskilt som supplerende oplysning på BE- eller MF-skemaet.

Der skal ikke ændres løbetidsklassifikation på et lån, hvorpå der foretages hensættelser.

Realkreditinstitutternes tilgodehavender på udlån i ikke overtagne ejendomme i form af tilgodehavender, forfaldne terminsydelse og udlæg på ikke overtagne ejendomme føres under udlån. Ejendomme, som realkreditinstituttet har erhvervet, eller som realkreditinstituttet midlertidigt har overtaget, anføres under Aktivpost 7.1.

Leasingkontrakter vedrørende finansiel leasing, hvor det pågældende institut fungerer som leasinggiver, føres ligeledes under udlån.

For herværende filialer eller datterselskaber af udenlandske MFler eller banker skal der ved udlån til udenlandske enheder, Aktivpost 2.1.2, forstås udlån til den udenlandske modervirksomhed eller udenlandske søsterselskaber. Sidstnævnte skal også selv være MFler eller banker i de lande, hvori de er beliggende.

**Værdipapirer, ekskl. aktier:** Under Aktivpost 3 føres andre værdipapirer end aktier, som normalt er omsættelige<sup>3</sup> og handles på sekundære markeder, eller som kan føres i modregning på markedet, og som ikke giver indehaveren nogen form for ejendomsrettigheder over for udsteder. Aktiverne vil typisk være repræsenteret af dokumenter, der er bestemt til at cirkulere, og hvis nominelle værdi fastsættes ved udstedelsen. Værdipapiret skal give indehaveren ubetinget ret til et fast eller kontraktmæssigt fastsat variabelt afkast på grundlag af rentekupon og/eller et nærmere angivet fast beløb på en eller flere forud fastsatte datoer eller begyndende fra en dato, som er fastsat ved udstedelsen.

### Aktivpost 3

Posten omfatter bl.a. obligationer, vekslers, indskudsbeviser ("certificates of deposit"), beviser for efterstillede tilgodehavender, virksomhedscertifikater ("commercial papers"), sælgerpantebreve og lignende instrumenter, der nor-

<sup>3</sup> Ved omsættelighed forstås typisk gældsbreve omfattet af § 11, stk. 2, 1. led i lov om gældsbreve.

malt handles på de finansielle markeder. Såfremt værdipapiret ikke fremtræder i omsættelig form, skal det føres under Aktivpost 2.

Hvis et lån omstruktureres på en sådan måde, at der på basis heraf udstedes et stort antal identiske dokumenter, som handles på et organiseret marked, skal dette føres her.

Tilgodehavende renter skal ikke indgå i balanceposten, men alene medtages i Aktivpost 7.2.

For nogle af de omsættelige værdipapirer, ekskl. aktier, der er udstedt af MFler, gælder, at de skal klassificeres som pengemarkedspapirer, jf. Aktivpost 4.

**Pengemarkedspapirer og andele udstedt af MFler:** Her føres omsættelige værdipapirer, ekskl. aktier, udstedt af MFler, der enten handles på likvide markeder, eller hvor udsteder alternativt tilbyder en tilsvarende grad af likviditet. Ved likvide markeder forstås de markeder, hvor likviditet udveksles mellem MFler og/eller andre finansielle institutioner. I ECBs "*Money and Banking Statistics Compilation Guide – Addendum 1: Money market paper, Bill-based lending*" (se afsnit 5) er der nærmere redegjort for de kriterier, der skal være opfyldt, for at et værdipapir kan klassificeres som et pengemarkedspapir. Publikationen indeholder tillige en oversigt over de værdipapirer i de enkelte EU-lande, der skal klassificeres som pengemarkedspapirer.

#### Aktivpost 4

"Certificates of deposit" og "commercial papers" er eksempler på aktiver, der ofte vil falde ind under denne kategori.

Nationalbankens indskudsbeviser og ECBs udstedte gældsbeviser skal føres under denne post.

Såfremt et værdipapir, ekskl. aktier, ikke kan klassificeres under denne aktivpost, skal det føres under Aktivpost 3.

Pengemarkedspapirer udstedt af finansielle institutioner uden for EU, benævnt "banker", skal i lighed med pengemarkedspapirer udstedt af øvrige ikke-MFler posteres under Aktivpost 3.

Andele udstedt af pengemarkedsforeninger, der er klassificeret som MFler, skal i alle tilfælde posteres under Aktivpost 4. Andele udstedt af pengemarkedsforeninger beliggende uden for EU-området skal posteres under Aktivpost 5.

**Aktier og andre kapitalandele:** Kategorien omfatter aktier, herunder egne aktier, tegningsrettigheder og warrants, anpartsbeviser og beviser for garantikapital i sparekasser, andele i investeringsforeninger og specialforeninger, ekskl. pengemarkedsforeninger, der er klassificeret som MFler, samt andre kapitalandele, inkl. kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder, samt øvrige betydende kapitalandele.

#### Aktivpost 5

Posten skal på BA-skemaerne nedbrydes på instrumenttyperne noterede aktier, unoterede aktier, andre ejerandelsbeviser og andele i investeringsforeninger.

Andre ejerandelsbeviser defineres i henhold til ENS95. Kategorien kan betragtes som en residualpost, idet andre ejerandelsbeviser omfatter alle de ejerandelsbeviser (dvs. finansielle aktiver, som repræsenterer en ejendomsret til sel-

skaber), som ikke kan rubriceres under direkte investeringsaktier, børsnoterede aktier, ikke-børsnoterede aktier eller andele i investeringsforeninger.

Eksempler på andre ejerandelsbeviser er komplementarernes andele i kommanditselskaber, kapitalindskud i interessentselskaber samt kapitalindskud i andelselskaber (andelsbeviser) eller andre selskaber med begrænset ansvar (ud over aktie- og anpartsselskaber).

Andele i investeringsforeninger omfatter investeringsbeviser, dvs. certifikater udstedt af investeringsforeninger ("mutual funds"/"unit trusts"), investerings-selskaber ("investment trusts") og andre former for kollektive investeringsenheder, hvad enten certifikaterne er børsnoterede eller ikke-børsnoterede, jf. ENS95.

**Finansielle derivater:** Her føres samtlige uafviklede spotforretninger og finansielle derivater (terminsforretninger, futures, optioner, swaps, FRAer o.l.) med en positiv markedsværdi på balancedagen. Uafviklede spotforretninger og finansielle derivater har en markedsværdi, hvis de handles på sekundære markeder eller kan føres i modregning på markedet.

**Aktivpost 6**

**Øvrige aktiver:** Under Aktivpost 7.1 Anlægsaktiver føres såvel materielle som immaterielle aktiver efter gældende regnskabsbestemmelser. Hertil kommer leasingkontrakter vedrørende finansiel leasing, hvor det pågældende institut fungerer som leasingtager og leasingkontrakter vedrørende operationel leasing, hvor instituttet fungerer som leasinggiver.

**Aktivpost 7**

Herunder posteres ejendomme, som realkreditinstitutter har erhvervet, eller som realkreditinstituttet midlertidigt har overtaget som en tabsbegrænsende foranstaltning, samt maskiner og inventar mv., der omfatter fx kontormaskiner, biler, edb-anlæg og boksanlæg, der ikke er bygget sammen med bygningen.

Under Aktivpost 7.2 Andre aktiver føres de aktiver, der ikke falder ind under de øvrige kategorier. Som typiske eksempler kan nævnes:

- ◆ Tilgodehavender, der ikke kan henføres til MFlens hovedaktivitet, og som ikke er i omsættelig værdipapirform.
- ◆ Periodeafgrænsningsposter: Her posteres afholdte udgifter, der vedrører perioden efter balancetidspunktet, herunder forudbetalte renter.
- ◆ Indtægter, som først forfalder til betaling efter balancetidspunktet, herunder tilgodehavende renter, tilgodehavende udbytte og tilgodehavende skat.
- ◆ Checks og andre former for betalinger, der primært er kunderelaterede, og for hvilke der endnu ikke er sket inddækning fra andre MFler, de såkaldte "transit items". Transit items omfatter bl.a. clearingposter (checks, fondsafvikling, rembursering o.l.). Afviklingsbeløb i øvrigt, "suspense items", hvor modparten ikke er en MFI, føres ligeledes her.
- ◆ Børs- og stempelmærker samt faste deposita.

Omkostninger i forbindelse med tvangsaktioner medtages under Aktivpost 7.1 i overensstemmelse med gældende regnskabsbestemmelser om værdiansættelse af anlægsaktiver. Eventuelle tilgodehavende gebyrer, som ikke kan henføres til et realkreditlån, registreres under Aktivpost 7.2.

### 2.3. Passivposter (BA-, MC- og MK-skemaer)

**Seddel- og møntomløb:** Posten er ikke relevant for realkreditinstitutter og andre kreditinstitutter.

Passivpost 8

**Indlån:** Kategorien omfatter indlån og gæld af enhver art, der ikke er baseret på udstedelse af omsættelige værdipapirer, ekskl. aktier. Der skal for hver sektor, MFI-sektoren undtaget, ske opdeling i indlån på anfordring, tidsindskud, indlån med opsigelsesvarsel samt ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger.

Passivpost 9

Skyldige renter skal ikke indgå i balanceposten, men alene medtages i Passivpost 15.

#### *Indlån på anfordring*

Her anføres alle indlån uden fast løbetid, opsigelsesvarsel eller væsentlige restriktioner i øvrigt. Kategorien omfatter indlån, hvor kontohaver frit kan disponere over indeståendet til betalingsformål mv. via betalingskort, checks, direkte debiteringer o.l. Indlånskonti, hvortil der alene er knyttet interne kundekort til anvendelse i MFIens egne kontantautomater, falder ligeledes ind under denne kategori. Øvrige indlånskonti, hvortil der ikke er knyttet betalings- eller hævekort, men hvorpå der kan hæves kontantbeløb og/eller foretages betalinger uden opsigelsesvarsel, strafgebyrer eller restriktioner i øvrigt, skal også føres her.

Cirkulerende beløb på forudbetalte betalingskort samt indskud på pengemarkedet (dag-til-dag-indskud) placeres også under denne post.

#### *Tidsindskud*

Her posteres alle indskud, der ved etableringen har fast løbetid. Udstedte værdipapirer, ekskl. aktier, der er uomsættelige, skal ligeledes føres her. En eventuel mulighed for førtidig hævning af indskuddet enten ved opsigelse eller på anfordring mod betaling af strafgebyr er uden betydning for klassificeringen. Såfremt indskuddet opsiges, skal det dog placeres under indlån med opsigelse i det relevante løbetidsbånd.

Under tidsindskud placeres tillige indlånsformer, som er oprettet i medfør af særlig lovgivning, fx kontoformer, hvortil der er knyttet statslige tilskud eller skattebegunstigelse (særlige indlån). Gevinstopsparingskonti indgår i denne kategori (øvrige former for særlige indlån kan ses i Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse). I de tilfælde, hvor der ikke er aftalt en fast løbetid ved kontoens oprettelse, skal pågældende indlån placeres under tidsindskud med løbetid over 2 år.

Kunders margintilgodehavender i forbindelse med forretninger i finansielle derivater skal også føres her, men kun såfremt følgende betingelser er opfyldt:

- ◆ Beløbet skal repræsentere sikkerhedsstillelse for indskyders eventuelle forpligtelser under derivatforretningen.
- ◆ Beløbet skal forblive i indskyders navn i hele perioden og skal kunne betales tilbage ved kontraktens udløb.
- ◆ Beløbet skal uden restriktioner kunne videreudlånes af den rapporterende MFI.

I praksis vil ovennævnte betingelser ofte kun være opfyldt for initialmarginer. Øvrige marginbetalinger skal posteres under Passivpost 14.

*Indlån med opsigelsesvarsel*

Her posteres alle indlån, hvor der ikke er aftalt nogen fast løbetid ved konto-forholdets oprettelse, men i stedet er knyttet et opsigelsesvarsel. En eventuel mulighed for hævnning af indskuddet før opsigelsesperiodens udløb eller på anfordring er uden betydning for klassificeringen, såfremt dette kun kan ske mod betaling af et strafgebyr.

Indlånskonti, hvortil der ikke er knyttet et egentligt opsigelsesvarsel, men hvorpå der kun kan disponeres over indeståendet mod betaling af et strafgebyr, placeres under opsigelsesvarsel op til 3 måneder.

*Ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger*

Her posteres modtagne beløb for overdragne aktiver i forbindelse med ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger og lignende forretninger, hvor der samtidig med overdragelsen af aktiverne er truffet aftale om tilbagelevering heraf på et senere tidspunkt.

*Udenlandske enheder*

For herværende filialer eller datterselskaber af udenlandske MFler eller banker skal der ved indlån fra udenlandske enheder, Passivpost 9.1.2, forstås indlån fra den udenlandske modervirksomhed eller udenlandske søsterselskaber. Sidstnævnte skal også selv være MFler eller banker i de lande, hvori de er beliggende.

**Andele udstedt af pengemarkedsforeninger:** Posten er ikke relevant for real-kreditinstitutter og andre kreditinstitutter.

**Passivpost 10**

**Udstedte gældsinstrumenter:** Under denne post føres andre gældsinstrumenter end aktier og pengemarkedspapirer udstedt af rapporterende MFler, som normalt er omsættelige<sup>4</sup> og handles på sekundære markeder, eller som kan føres i modregning på markedet, og som ikke giver indehaveren nogen form for ejendomsrettigheder over for udsteder. Posten vil typisk være repræsenteret af dokumenter, der er bestemt til at cirkulere, og hvis nominelle værdi fastsættes ved udstedelsen. Værdipapiret skal give indehaveren ubetinget ret til et fast eller kontraktmæssigt fastsat variabelt afkast på grundlag af rentekupon og/eller et nærmere angivet fast beløb på en eller flere forud fastsatte datoer eller begyndende fra en dato, som er fastsat ved udstedelsen.

**Passivpost 11**

Posten omfatter bl.a. obligationer, veksler, indskudsbeviser ("certificates of deposit"), beviser for efterstillede kapitalindskud, virksomhedscertifikater ("commercial papers"), pantebreve og lignende instrumenter, der normalt handles på de finansielle markeder. Såfremt gældsinstrumentet ikke fremtræder i omsættelig form, skal det føres under Passivpost 9<sup>5</sup>.

For nogle af de omsættelige udstedte gældsinstrumenter gælder, at de skal klassificeres som pengemarkedspapirer, jf. Passivpost 12.

De udstedte gældsinstrumenter modpartsfordeles efter *emissionsland*. I praksis medfører det, at et dansk værdipapir defineres som værende udstedt i ud-

<sup>4</sup> Ved omsættelighed forstås typisk gældsbreve omfattet af § 11, stk. 2, 1. led i lov om gældsbreve.

<sup>5</sup> Ikke-omsættelige gældsinstrumenter udstedt af rapporteringsenhederne klassificeres generelt som "indlån". Instrumenter kan betegnes som "ikke-omsættelige", såfremt overførsel af retligt ejerskab til instrumenter er underlagt restriktioner, som medfører, de ikke kan omsættes, eller, selv om de er omsættelige, ikke kan handles, fordi der ikke eksisterer et organiseret marked. Ikke-omsættelige instrumenter udstedt af rapporteringsenhederne, som bliver omsættelige på et senere tidspunkt, og som kan handles på et sekundært marked, bør almindeligvis klassificeres som "udstedte gældsinstrumenter".

landet, hvis emissionslandet ikke er Danmark. Emissionslandet bestemmes ud fra et af følgende kriterier:

- ◆ For et dansk værdipapir, der er noteret på en udenlandsk børs, bestemmes emissionslandet af børsens hjemland. Hvis værdipapiret er noteret på flere børser, anvendes landet for den børs, hvor noteringen første gang fandt sted. Hvis notering første gang fandt sted på flere børser samtidigt, ses der helt bort fra børsernes hjemlande, og emissionslandet bestemmes ud fra et af nedenstående forhold.
- ◆ For et dansk værdipapir, der ikke er noteret på en udenlandsk børs, men er elektronisk registreret i en værdipapircentral, bestemmes emissionslandet af værdipapircentralens hjemland. Hvis værdipapiret er registreret i flere værdipapircentraler, anvendes landet for den værdipapircentral, hvor registreringen første gang fandt sted.
- ◆ For et dansk værdipapir, der hverken er noteret på en børs eller elektronisk registreret i en værdipapircentral og ikke er udstedt med henblik på salg til udlændinge, er emissionslandet Danmark. Hvis det er udstedt med henblik på salg til udlændinge, bestemmes emissionslandet af "lead managers" hjemland. Dog gøres en undtagelse, såfremt "lead manager" er hjemmehørende i Danmark og over halvdelen af værdipapirudstedelsen initialt blev aftaget af udenlandske investorer, hvor emissionslandet bestemmes af det hjemland, hvorfra initiale udenlandske investorer i alt aftog den største del af udstedelsen.

Emissionslandet for et værdipapir bestemmes på det oprindelige udstedelsestidspunkt og ændres ikke efterfølgende, selv om der fx udstedes flere forhøjelser i andre lande.

Skyldige renter skal ikke indgå i balanceposten, men alene medtages i Passivpost 15.

**Pengemarkedspapirer udstedt af MFler:** Her føres omsættelige værdipapirer undtagen aktier, der enten handles på likvide markeder, eller hvor udsteder alternativt tilbyder en tilsvarende grad af likviditet. Ved likvide markeder forstås de markeder, hvor likviditet udveksles mellem MFler og/eller andre finansielle institutioner. I ECBs "*Money and Banking Statistics Compilation Guide – Addendum 1: Money market paper*" (se afsnit 5) er der nærmere redegjort for de kriterier, der skal være opfyldt, for at et værdipapir kan klassificeres som et pengemarkedspapir.

**Passivpost 12**

"Certificates of deposit" og "commercial papers" er eksempler på passiver, der ofte falder ind under denne kategori.

Såfremt et værdipapir, ekskl. aktier, ikke kan klassificeres under denne passivpost, skal det føres under Passivpost 11.

Pengemarkedspapirerne modpartsfordeles efter emissionsland (se under Passivpost 11).

**Kapital og reserver:** Her føres den samlede statistiske egenkapital inkl. årets resultat til dato. Hertil kommer korrektivkontoen til udlånsporteføljen repræsenterende de samlede hensættelser. Ved indberetning på BA-skemaerne skal posten alene føres i skemaet for mellemværender med danske residerter.

**Passivpost 13**

Kapital og reserver skal på BA-skemaet for Danmark nedbrydes på henholdsvis Passivpost 13.1 Aktier og andre kapitalandele, samt Passivpost 13.2 Øvrig kapi-

tal og reserver, herunder korrektivkontoen (hensættelser på udlån) **opgjort til nominal værdi**.

Som supplerende oplysning skal Passivpost 13.1 indberettes på underposterne i BA-skemaet **opgjort til markedsværdi** og nedbrudt på instrumenttyperne:

- 13.1.1 Noterede aktier
- 13.1.2 Unoterede aktier
- 13.1.3 Andre ejerandelsbeviser
- 13.1.4 Andele i investeringsforeninger (ikke relevant for realkreditinstitutter og andre kreditinstitutter)

Unoterede aktier og andre ejerandelsbeviser indberettes med bedste estimat for markedsværdien, fx indre værdis metode.

Eksempler på andre ejerandelsbeviser er kapitalindskud i kommanditselskaber, kapitalindskud i interessentskaber samt kapitalindskud i andelselskaber (andelsbeviser) eller andre selskaber med begrænset ansvar (ud over aktie- og anpartsselskaber).

**Finansielle derivater:** Her føres samtlige uafviklede spotforretninger og finansielle derivater (terminsforretninger, futures, optioner, swaps, FRAer o.l.) med en negativ markedsværdi på balancedagen. Uafviklede spotforretninger og finansielle derivater har en markedsværdi, hvis de handles på sekundære markeder eller kan føres i modregning på markedet.

**Andre passiver:** Under denne post føres de passiver, der ikke falder ind under de øvrige kategorier. Som typiske eksempler kan nævnes:

- ◆ Gæld, der ikke kan henføres til MF'ens hovedaktivitet, og som ikke er baseret på udstedelse af omsættelige værdipapirer, ekskl. aktier.
- ◆ Periodeafgrænsningsposter: Her posteres de indtægter, der er indgået før balancetidspunktet, men som vedrører efterfølgende perioder, herunder forud modtagne renter.
- ◆ Udgifter, der henhører til denne eller tidligere perioder, men som først vil blive betalt efter balancetidspunktet, herunder skyldige renter og skyldig skat.
- ◆ Hensættelser til forpligtelser, hvorved der forstås beløb, der har til formål at dække konkrete tab, forpligtelser eller omkostninger, som kan henføres til samme eller tidligere regnskabsår, og som på balancetidspunktet er sandsynlige eller sikre, men som er uvisse med hensyn til deres størrelse eller tidspunktet for deres afholdelse.
- ◆ Kreditoverførsler debiteret kunders konti, for hvilke der endnu ikke er sket inddækning over for den modtagende MFI, de såkaldte "transit items". Transit items omfatter bl.a. clearingposter. Afviklingsbeløb i øvrigt, de såkaldte "suspense items", hvor modparten ikke er en MFI, føres ligeledes her.
- ◆ Kundens margintilgodehavender i forbindelse med forretninger i finansielle derivater, der ikke kan placeres under Passivpost 9.
- ◆ Leasingforpligtelser ved finansiell leasing, der modsvares af et tilsvarende leasingaktiv posteret under Aktivpost 7.1.

## 2.4. Supplerende oplysninger

### 2.4.1. BE- og MF-skemaet

Hver måned indberettes der på BE-skemaet supplerende oplysninger om balanceposterne på BA-skemaerne for fuldt rapporterende institutter. Tilsvaren-

**Supplerende oplysning til Passivpost 13.1**

**Passivpost 14**

**Passivpost 15**

**Supplerende oplysninger om balanceposter**

de indberettes der på MF-skemaet supplerende oplysninger om balanceposterne på MC-skemaet for institutter i den månedlige hale.

**Realkreditudlån:** For realkreditinstitutterne sondres der mellem realkreditudlån og øvrige udlån. Realkreditudlån er lån mod registreret pant i fast ejendom, der ydes på grundlag af udstedelse af realkreditobligationer mv. Øvrige udlån omfatter lån, der ikke er realkreditudlån. For realkreditinstitutterne vil der være tale om fx reservefondslån.

## Realkreditudlån

Realkreditinstitutterne skal på BE- og MF-skemaet indberette oplysninger om realkreditudlån. For realkreditudlån skal der til nominel værdi oplyses om følgende lånetyper:

- ◆ **Nominallån i alt.**
- ◆ **Heraf variabelt forrentede nominallån** (nominallån, hvor renten helt eller delvis reguleres i takt med markedsrenten).
- ◆ **Heraf variabelt forrentede nominallån med rentetilpasning op til og med 1 år** (for variabelt forrentede udlån er det kun den andel af udlånet, hvor der foretages rentetilpasning op til og med 1 år, der skal indgå).
- ◆ **Indekslån i alt.**

Variabelt forrentede udlån med rentetilpasning, som er opsagt, eller som udløber inden for 1 år, skal frem til indfrielsestidspunktet medtages som variabelt forrentede nominallån med rentetilpasning op til og med 1 år. Her er det således restløbetiden frem for den oprindelige løbetid, som er afgørende. Variabelt forrentede nominallån med rentetilpasning op til og med 1 år skal i øvrigt svare til den andel af de bagvedliggende obligationer, der omlægges op til og med 1 år.

Realkreditudlånet fordeles på de ejendoms kategorier, der knytter sig til kapitel 2 i lov om realkreditlån og realkreditobligationer mv. og bekendtgørelse nr. 774 af 1. september 2003 om afgrænsning af ejendoms kategorier og indfrielse af lån ved overgang til anden ejendoms kategori:

- ◆ **Ejeboliger og fritidshuse:** Ejeboliger til helårsbeboelse, herunder parcel- og rækkehuse, ejerlejligheder samt fritidshuse.
- ◆ **Alment boligbyggeri:** Almene familie-, ungdoms- og ældreboliger, støttede private andelsboliger mv. samt almene ældreboliger, der tilhører kommuner, amtskommuner og selvejende institutioner.
- ◆ **Private udlejningsejendomme:** Private beboelsesejendomme til udlejning og private andelsboliger uden støtte.
- ◆ **Landbrug mv.:** Landbrugsejendomme og ejendomme, som benyttes til landbrugsmæssig udnyttelse og dermed beslægtet erhvervsmæssig produktion fx skovbrug, gartneri, frugtplantage, pelsdyrfarm, dambrug samt grundforbedring.
- ◆ **Industri og håndværk mv.:** Industri- og håndværksejendomme samt el-, gas-, varme- og vandværker samt kollektive energiforsyningsanlæg.
- ◆ **Kontor og forretning:** Kontor- og forretningsejendomme samt hoteller, restauranter mv.
- ◆ **Ejendomme til sociale, kulturelle og undervisningsmæssige formål:** Daginstitutioner, skoler, hospitaler, idrætsejendomme, museer, teatre, kirker mv.
- ◆ **Ubebyggede grunde:** Ubebyggede grunde samt andre ejendomme, der ikke er omfattet af kategorierne ovenfor.

**Udstedte gældsinstrumenter:** Både realkreditinstitutter og andre kreditinstitutter skal på BE- og MF-skemaet indberette oplysninger om nominelt forrentede obligationer og indeksobligationer opgjort til kursværdi og nominel værdi.

**Specifikation af udstedte gældsinstrumenter**

Realkreditinstitutterne skal alene indberette oplysninger om realkreditobligationer og indeksobligationer. Der sondres mellem realkreditobligationer og øvrige gældsinstrumenter. Realkreditobligationer er omsættelige masse-gældsbreve eller fondsaktiver, som bærer betegnelsen realkreditobligationer, som er udstedt ved realkreditvirksomhed efter realkreditloven, og som er optaget til offentlig notering på en fondsbørs. Andre kreditinstitutter skal indberette oplysninger om alle nominelt forrentede obligationer og indeksobligationer. Det gælder generelt, at efterstillede kapitalindskud ikke skal indgå i BE-skemaet.

**Yderligere sektoropdeling for ind- og udlånsforretninger:** For ind- og udlånsforretninger med danske residerende foretages yderligere sektorfordelinger på BE-skemaet. Sektoren husholdninger mv. ekskl. non-profit institutioner rettet mod husholdninger opdeles i personligt ejede virksomheder og lønmodtagere, pensionister mv. Sektoren ikke-finansielle selskaber opdeles i henholdsvis en offentlig og en privat del. Den offentlige del af sektoren omfatter:

**Yderligere sektornedbrydning af ind- og udlån**

- ◆ Integrerede selskabslignende offentlige virksomheder, der indgår i de offentlige regnskaber, og som producerer ikke-finansielle markedsmæssige varer og tjenester, afsætter deres produktion til private, og som drives erhvervsmæssigt og selvstændigt.
- ◆ Ikke-integrerede offentlige virksomheder organiseret som selskaber, der ikke indgår i de samlede offentlige regnskaber, men som producerer ikke-finansielle markedsmæssige ydelser, og som er overvejende offentligt ejet og/eller effektivt kontrolleret af en offentlig myndighed.

**ECB-mellemværender:** På BE- og MF-skemaet angives den del af udlån til og indlån fra centralbanker, som er mellemværender med ECB.

**ECB-mellemværender**

**Ægte købs- og tilbagesalgsforretninger/ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger:** På BE- og MF-skemaet specificeres det, hvor stor en andel af udlånet der er ægte købs- og tilbagesalgsforretninger for henholdsvis MFler/banker, offentlig forvaltning og service, husholdninger mv. og øvrige residerende. Ligeledes skal der for MFler/banker anføres den del af indlånet, der er ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger.

**Genkøbsforretninger**

**Koncernlån:** Andelen af udlån til MFler/banker, som kan karakteriseres som koncernlån, indberettes på BE-skemaet. Tilsvarende specificeres det, hvor stor en andel af indlån fra MFler/banker samt delsektorerne andre finansielle formidlere, finansielle hjælpeenheder, forsikringselskaber og pensionskasser samt ikke-finansielle selskaber, der kan karakteriseres som koncernlån.

**Koncernlån**

Koncernlån omfatter lån (ud- og indlån) mellem koncernforbundne virksomheder, herunder dattervirksomheder (datterselskaber og filialer), søsterselskaber o.l. Specifikationen gælder for såvel almindelige koncernlån som reverselån fra dattervirksomhed til modervirksomhed.

**Hensættelser på udlån:** På BE- og MF-skemaet udspecificeres den del af kapital og reserver, der vedrører hensættelser på udlån (korrektivkontoen).

**Hensættelser på udlån**

**Specifikation af andre aktiver og passiver:** På BE- og MF-skemaet skal tilgodehavende renter på udlån, skyldige renter på indlån, transit items og suspense items fra Aktivpost 7.2 og Passivpost 15 udspecificeres. Forud modtagne renter på udlån må ikke fradrages i de tilgodehavende renter på udlån. På BE-skemaet specificeres yderligere den del af Aktivpost 7.2, som vedrører tilgodehavende kuponrenter på værdipapirer, ekskl. aktier. Desuden specificeres der på BE-skemaet den andel af Passivpost 15, som vedrører henholdsvis handelskreditter, leasingforpligtelser ved finansiel leasing og skyldige kuponrenter på udstedte gældsinstrumenter.

Handelskreditter defineres i henhold til ENS95, hvor handelskreditter er finansielle fordringer opstået som følge af leverandørens direkte ydelse af kredit til købere for vare- og tjenestetransaktioner. Handelskreditter betragtes som skyldige omkostninger og omfatter således:

- ◆ Finansielle fordringer i forbindelse med levering af varer og tjenester, hvor betaling ikke har fundet sted.
- ◆ Handelskreditter accepteret af faktoringsselskaber, medmindre de betragtes som lån.
- ◆ Akkumuleret husleje.
- ◆ Restancer vedrørende betaling af varer og tjenester, når der ikke er tale om lån.

**Efterstillede kapitalindskud:** På BE- og MF-skemaet indberettes endvidere efterstillede kapitalindskud.

**Finansielle derivater:** På BE-skemaet skal finansielle derivater med danske modparter nedbrydes på delsektorerne MFler, offentlig forvaltning og service, husholdninger mv. og øvrige residenter. Sidstnævnte skal nedbrydes på delsektorerne andre finansielle formidlere, finansielle hjælpeenheder, forsikringselskaber og pensionskasser samt ikke-finansielle selskaber. Der er desuden mulighed for, men ikke krav om, indberetning af finansielle derivater fordelt på sektorer i totalkolonnen.

**Køb og salg af valuta:** På BE- og MF-skemaet indberettes køb og salg af valuta spot, på termin og på futuresmarkedet til de respektive aftalte spot-, termins- og futureskurser. For valuta på termin og spot opdeles der endvidere på MFler/banker og ikke-MFler/ikke-banker.

#### 2.4.2. BF-skemaet

Realkreditinstitutter skal på BF-skemaet indberette oplysninger om afdragsfrie realkreditlån til såvel erhvervsejendomme som ejendomme til beboelse.

Der skal gives oplysninger om dels de samlede afdragsfrie udlån, dels udlånenes fordeling på de enkelte ejendoms kategorier.

#### 2.4.3. BG-skemaet

Realkreditinstitutter og andre kreditinstitutter indberetter supplerende oplysninger om månedens bevægelser for udlån og udstedte gældsinstrumenter på BG-skemaet. Det gælder generelt, at alle forretninger medtages i BG-skemaet, således at der er overensstemmelse mellem bevægelser i en given post i BG-skemaet og ændringer i tilsvarende poster på balancen, når der ses bort fra eventuelle forskelle i værdiansættelse mv.

På BG-skemaet indberettes bl.a. en række oplysninger om udlån:

**Specifikation af andre aktiver og passiver**

**Efterstillede kapitalindskud**

**Finansielle derivater**

**Køb og salg af valuta**

**Specifikation af afdragsfrie realkreditlån**

**Bevægelser i udlån**

- ◆ **Bruttonyudlån:** Angiver pantebrevshovedstolen omregnet til kontantværdi, dvs. alle lånetyper indgår i statistikken med kursværdien af pantebrevshovedstolen på afviklingstidspunktet.
- ◆ **Førtidige indfrielse:** Omfatter overførsler og ekstraordinære indfrielse. Førtidige indfrielse sker oftest til pari. Hvis ikke opgøres disse til kursværdi på indfrielsestidspunktet. Ved overførsel er der tale om, at der i forbindelse med indfrielse af lån er registreret et nyt lån i samme institut i indtil 11 måneder før indfrielse. En ekstraordinær indfrielse er en førtidig indfrielse i forbindelse med lån optaget i et andet institut samt førtidig indfrielse af lån uden samtidig optagelse af nyt lån.
- ◆ **Nettonyudlån:** Nettonyudlånet er beregnet som bruttonyudlån minus førtidige indfrielse.
- ◆ **Ordinære afdrag:** Ordinære afdrag opgøres til nominel værdi og omfatter de afdrag, der i henhold til amortiseringen af lånet skal betales til terminen.
- ◆ **Nettoudlån:** Nettoudlånet er beregnet som nettonyudlånet minus ordinære afdrag.

Realkreditinstitutterne skal indberette oplysningerne om bevægelser i udlån for realkreditudlån i alt og variabelt forrentede nominallån i alt fordelt på ejendoms kategorier, jf. ovenfor. Andre kreditinstitutter skal alene indberette oplysningerne for udlån i alt. På BG-skemaet indberettes endvidere en række oplysninger om udstedte gælds instrumenter:

- ◆ **Bruttotilgang:** Bruttotilgangen opgøres til kursværdi og nominel værdi. Til opgørelse af bruttotilgangen til kursværdi skal emissionskursen anvendes. Hvis der er uforholdsmæssigt store problemer med dette, kan opgørelsen dog ske efter den praksis, som er beskrevet i *Vejledning til indberetning af realkreditstatistik-skemaerne RI06-RI10* fra marts 1994.
- ◆ **Afgang ved udtrækning:** Udtrukne obligationer opføres til nominel værdi som afgang i den måned, hvor indfrielsesdatoen falder. Afgang ved udtrækning omfatter afgang ved ordinær og ekstraordinær udtrækning:
  - ◆ **Ordinær udtrækning:** Afgang ved ordinær udtrækning opgøres ud fra de forfaldne afdrag, herunder også forfaldne afdrag vedrørende amortisationskontoen samt balancereguleringer.
  - ◆ **Ekstraordinær udtrækning:** Afgang ved ekstraordinær udtrækning omfatter udtrækninger som følge af opsigelser.
- ◆ **Afgang på anden måde:** Afgang på anden måde opføres til kursværdi og nominel værdi. Til opgørelse af afgang på anden måde anvendes afgangskursen. Posten omfatter annullerede obligationer, obligationer indleveret som ekstraordinære afdrag og obligationer indkøbt i forbindelse med afskrivning af reservefondsoverskud.
- ◆ **Nettotilgang:** Nettotilgang til kursværdi er opgjort som bruttotilgang til kursværdi minus afgang ved udtrækning til nominel værdi og afgang på anden måde til kursværdi. Nettotilgang til nominel værdi er opgjort som bruttotilgang til nominel værdi minus afgang ved udtrækning til nominel værdi og afgang på anden måde til nominel værdi.

Realkreditinstitutterne skal indberette oplysningerne om bevægelser i udstedte gælds instrumenter for nominelt forrentede realkreditobligationer og indeksobligationer. Andre kreditinstitutter skal tilsvarende indberette oplysningerne

**Bevægelser i udstedte gælds instrumenter**

gerne nominelt forrentede obligationer i alt og indeksobligationer. Det gælder generelt, at efterstillede kapitalindskud ikke skal indgå i BG-skemaet.

#### **2.4.4. BL-skemaet**

På BL-skemaet brancheforddeles det indenlandske udlån og indlån fra BA-skemaet for Danmark.

**Branchefordelt  
udlån og indlån**

#### **2.5. Udenlandske enheder (BI-skemaet)**

På BI-skemaet indberettes balanceoplysninger på hovedpostniveau for de udenlandske enheder. Udlån til og indlån fra MFler/banker underopdeles på moderbanker samt øvrige MFler/øvrige banker. Desuden underopdeles udlån til og indlån fra øvrige residerter på undersektorerne andre finansielle formidlere, finansielle hjælpeenheder, forsikringselskaber og pensionskasser samt ikke-finansielle selskaber.

**Udenlandske  
enheder**

### 3. Strømstatistikken

#### 3.1. Generelt

Til Strømstatistikken indberettes der oplysninger om finansielle strømme i form af finansielle transaktioner, tab på udlån, børskursgevinster og -tab samt valutakursgevinster og -tab for udvalgte balanceposter. Der indberettes på SA-, SB- og SC-skemaerne samt SD-skemaet. Balanceposterne fortolkes parallelt med balanceposterne i Balancestatistikken, medmindre andet fremgår af disse indberetningsforskrifter.

Det bemærkes, at hvis en kunde flytter konto fra/til en dansk rapporteringsenhed, skal det registreres som en finansiell transaktion. Det samme gælder ved flytning fra den danske rapporteringsenhed til en udenlandsk filial eller et udenlandsk datterselskab.

**Generelt om statistikken**

#### 3.2. Finansielle strømme

I dette afsnit beskrives, hvordan de finansielle strømme i henholdsvis værdipapirer, udlån og indlån skal opgøres.

For værdipapirer gælder, at ændringen i markedsværdien for den enkelte værdipapirpost henover måneden er givet ved følgende identitet:

$$\text{Markedsværdi primo} + \text{nettotransaktioner} + \text{valutakursreguleringer} + \text{børskursreguleringer} + \text{reklassifikationer} = \text{Markedsværdi ultimo}$$

I identiteten er nettotransaktioner lig månedens finansielle transaktioner, som skal opgøres til markedsværdien af transaktionen på transaktionstidspunktet. Valutakursreguleringer er månedens valutakursgevinster og -tab i de enkelte balanceposter, mens børskursreguleringer er månedens ændringer i balanceposten som følge af en værdiændring (typisk børskursændring). Reklassifikationer dækker over ændringer som følge af fusioner/fissioner, ændrede sektorklassificeringer mv. Reklassifikationer skal ikke indberettes til Nationalbanken, men håndteres af Nationalbanken på ad hoc-basis.

De finansielle transaktioner i værdipapirer skal opgøres i henhold til den såkaldte "transaktionsmetode", hvilket vil sige, at de finansielle transaktioner skal renses for både realiserede og ikke-realiserede børskurs- og valutakursgevinster og -tab.

I forbindelse med værdipapirer, hvor værdien af hovedstolen er knyttet til et prisindeks eller lignende, skal den løbende indeksopskrivning betragtes som en form for geninvestering og derfor indgå som en del af periodens finansielle nettotransaktioner.

For udlån beregnes de finansielle strømme på følgende måde. Ændringen i værdien af den enkelte udlånspost beskrives ved følgende identitet:

$$\text{Nominel værdi primo} + \text{nettotransaktioner} + \text{valutakursreguleringer} - \text{tab på udlån} + \text{reklassifikationer} = \text{Nominel værdi ultimo}$$

Nettotransaktioner er defineret som summen af månedens nyudlån og forholdelser af udestående lån fratrukket summen af afdrag og indfrielse af udestående lån. Da udlån i MFI-statistikken opgøres inkl. hensættelser, har disse ikke indvirkning på identiteten hen over måneden. Tab på udlån angiver beløbet, hvormed udlånsmassen er blevet ned- eller afskrevet i løbet af måneden. Af-

**Finansielle strømme i værdipapirer**

**Finansielle strømme i udlån**

skrivninger i forbindelse med videregående lån skal også indberettes som et tab på udlån.

I forbindelse med indeksslån, hvor lånets restgæld er knyttet til fx et prisindeks, skal den løbende indeksoptegnelse betragtes som en form for geninvestering og skal derfor indgå som en del af periodens finansielle nettotransaktioner.

For indlånet gælder, at ændringen i værdien af den enkelte indlånspost beskrives ved følgende identitet:

*Nominal værdi primo + nettotransaktioner + valutakursreguleringer + reklassifikationer = Nominal værdi ultimo*

Der skal ikke indberettes finansielle strømme for så vidt angår Aktivpost 7 Øvrige aktiver og Passivpost 15 Andre passiver.

Som i Balancestatistikken er udgangspunktet i Strømstatistikken, at alle aktiver og passiver indberettes med positivt fortegn.

For værdireguleringer i Strømstatistikken gælder det, at fortegnet på en værdiregulering af en given post skal være uafhængig af, om den pågældende post er et aktiv eller et passiv. Der skal således i forbindelse med værdireguleringer ses bort fra driftspåvirkningen af den pågældende regulering.

Når fx markedsværdien af en post i balancen øges som følge af en valutakursregulering, skal valutakursreguleringen indberettes med positivt fortegn, uanset om der er tale om en aktivpost eller en passivpost. Tilsvarende hvis markedsværdien af en post i balancen reduceres som følge af en børskursregulering, skal børskursreguleringen indberettes med negativt fortegn, uanset om der er tale om en aktiv- eller en passivpost.

Dette svarer helt til princippet om, at balanceposter indberettes med positivt fortegn, uanset om det er aktiv- eller passivposter.

Dog skal nettovalutakurstab for både aktiver og passiver indberettes med negativt fortegn, mens nettovalutakursgevinster indberettes med positivt fortegn. Tilsvarende skal nettobørskursgevinster og -tab indberettes med henholdsvis positivt og negativt fortegn, uanset om de vedrører et aktiv eller et passiv. Tab på udlån indberettes med positivt fortegn, mens tilbageførte tab på udlån indberettes med negativt fortegn. Nettotransaktioner indberettes med positivt fortegn, såfremt der er tale om nettokøb. Er der derimod tale om et nettosalg, skal posten indberettes med negativt fortegn.

### 3.3. Værdipapirer (SA-skemaer)

På SA-skemaerne indberettes nettotransaktioner og børskursreguleringer, dvs. børskursgevinster og -tab, for værdipapirer. Der indberettes for Aktivpost 3 Værdipapirer, ekskl. aktier, Aktivpost 4 Pengemarkedspapirer og andele udstedt af MFler og Aktivpost 5 Aktier og andre kapitalandele samt for Passivpost 11 Udstedte gældsinstrumenter og Passivpost 12 Pengemarkedspapirer udstedt af MFler, og Passivpost 13.1, Kapital og reserver, aktier og andre kapitalandele.

Der skal nedbrydes på lande, instrumenter, sektorer og løbetid svarende til nedbrydningen på BA-skemaerne.

**Finansielle strømme i indlån**

**Nettotransaktioner og børskursreguleringer for værdipapirer**

Finansielle transaktioner i værdipapirer skal indberettes netto. På aktivsiden er "netto" givet ved køb fratrukket salg. På passivsiden er "netto" ensbetydende med "emission" fratrukket afdrag (herunder opkøb til annullering).

Kursreguleringer af indskudsbeviser udstedt af centralbanker, ikke-rentebærende obligationer og pantebreve behandles som børskursgevinster og -tab på lige fod med kursreguleringer af noterede rentebærende obligationer.

Transaktioner i værdipapirer skal registreres på afviklingsdagen/valørdagen. Hvis en forretning indeholder en betaling, hvor dispositionsretten overføres på forskellige tidspunkter for debitor henholdsvis kreditor, er forretningens afviklingsdag lig den førstkommande dag, hvor dispositionsretten afgives af en af parterne.

Månedens børskursgevinster og -tab skal indberettes netto og indeholde både realiserede samt ikke-realiserede børskursgevinster og -tab.

Der henvises til afsnit 3.7 for eksempler.

#### **3.4. Udlån og indlån (SB-skemaer)**

På SB-skemaerne indberettes nettotransaktioner i udlån og indlån samt tab på udlån.

Nettotransaktioner i udlån og indlån er månedens nettobevægelser i de rene finansielle transaktioner (dvs. ekskl. tab på udlån og valutakursgevinster og -tab). Nettotransaktionerne skal nedbrydes på sektor, formål/instrument og løbetid svarende til nedbrydningen for BA-skemaerne.

Månedens tab på udlån skal indberettes med henblik på at korrigere månedens ændring i udlånsposten. Udlån i MFI-statistikken opgøres inkl. hensættelser, og det er derfor kun, når lånet reelt bliver afskrevet/nedskrevet, at det skal indberettes som et tab på SB-skemaerne. Det er kun månedens nettotab i den måned, indberetningen vedrører, som skal rapporteres. Tidligere foretagne af- og nedskrivninger skal således ikke indberettes i efterfølgende måneder.

Tab på udlån skal nedbrydes på sektorer, men ikke på løbetid. Desuden skal tab på udlån til husholdninger nedbrydes på formålscategorierne boligkøb, forbrugerkredit og andet.

På SB-skemaerne skal der nedbrydes på lande svarende til BA-skemaerne.

Der henvises til afsnit 3.7 for eksempler.

#### **3.5. Valutakursreguleringer (SC-skemaer)**

På SC-skemaerne indberettes valutakursgevinster og -tab for alle balanceposter på BA-skemaerne, undtagen for Aktivpost 6 Finansielle derivater, Aktivpost 7 Øvrige aktiver, Passivpost 13.1 Aktier og andre kapitalandele, Passivpost 14 Finansielle derivater og Passivpost 15 Andre passiver.

Månedens valutakursgevinster og -tab skal indberettes netto. Der skal nedbrydes på lande, instrumenter, sektorer og løbetid svarende til BA-skemaerne.

Der henvises til afsnit 3.7 for eksempler.

**Nettotransaktioner i udlån og indlån samt tab på valuta**

**Valutakursgevinster og -tab**

### 3.6. Finansielle derivater (SD-skemaet)

På SD-skemaet indberettes transaktioner i finansielle derivater (afledte instrumenter), dvs. for Aktivpost 6 og Passivpost 14. Der skal opgøres nettotransaktioner i finansielle derivater for aktiver og passiver nedbrudt på henholdsvis udland under ét og indland.

Det er undtagelsesvis besluttet at anvende en mindre indberetterkreds end alle fuldt indberettende pengeinstitutter. Disse institutter er orienteret direkte fra Nationalbanken. For at sikre en høj dækningsgrad vil Nationalbanken regelmæssigt kontrollere afgrænsningen af indberetterkredsen. Såfremt derivatforretninger hos et ikke-indberettende institut måtte få en betragtelig størrelse, vil instituttet få meddelelse om indberetning af SD-skemaet. Institutter, der ikke har fået meddelelse om at skulle indberette, kan vælge at indberette SD-skemaet på frivillig basis.

Som generelle principper for opgørelse af transaktioner i en given måned fastlægges følgende:

1. Transaktioner, der vedrører derivatkontrakter med en positiv markedsværdi primo måneden, registreres på aktivsiden
2. Transaktioner, der vedrører derivatkontrakter med en negativ markedsværdi primo måneden, registreres på passivsiden.
3. Derivater med en markedsværdi på 0 ved månedens primo og ultimo føres altid på aktivsiden – undtagelsen herfra er derivatkontrakter, som handles i løbet af måneden, jf. pkt. 3.1-3.4.
  - 3.1. Købes disse kontrakter til positiv markedsværdi, placeres transaktioner på aktivsiden.
  - 3.2. Købes disse kontrakter til negativ markedsværdi, placeres transaktioner på passivsiden.
  - 3.3. Købes disse kontrakter til markedsværdien 0 ved anskaffelsen, placeres transaktioner altid på aktivsiden.
  - 3.4. I tilfælde, hvor et derivat købes og sælges inden for den samme måned, er det markedsværdien ved anskaffelse, som afgør placeringen af transaktionen på aktiv- eller passivsiden.

De generelle principper er fastlagt ud fra et ønske om, at der skal kunne opstilles en strømidentitet for henholdsvis aktiv- og passivsiden for hver måned, hvor Nationalbanken beregner værdireguleringerne som en residual:

#### Aktivsiden

*Markedsværdi primo + nettotransaktioner + værdireguleringer = Markedsværdi ultimo.*

#### Passivsiden

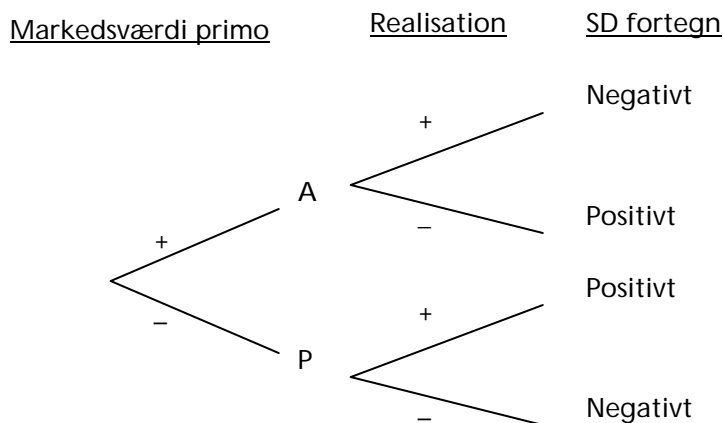
*Markedsværdi primo + nettotransaktioner + værdireguleringer = Markedsværdi ultimo.*

Indberetningen af nettotransaktioner i derivater kan opfattes som en indberetning af realiserede gevinster og tab. Da realisationen af en gevinst på aktivsiden formindsker markedsværdien skal en sådan indberettes med negativt fortegn. Tilsvarende skal et realiseret tab på passivsiden indberettes med negativt fortegn.

**Nettotransaktioner i finansielle derivater**

**Generelle principper**

Nedenstående tælletræ forklarer principperne for fortegnskonventionen på SD-skemaet. I første trin er det markedsværdien ultimo måneden, som er afgørende for om transaktioner, der vedrører en given derivatkontrakt, skal registreres på aktiv- eller passivside. I andet trin bestemmes fortegnet af, om der i forbindelse med realisation er tale om en gevinst (+) eller et tab (-).



Nedenfor beskrives, hvorledes transaktionerne definatorisk skal afgrænses i de forskellige typer instrumenter. Definitionen er foretaget for de mest gængse finansielle derivater og følger retningslinjerne i ENS95. Beskrivelsen er ikke nødvendigvis udtømmende.

Valutakoden i indberetningskema SD er Z01 (dvs. at der skal indberettes transaktioner for derivater i alle valutaer samlet). Ved begrebet handel i det *sekundære marked* eller *sekundære handler* forstås, at derivatet inden udløb købes eller sælges efter den initiale indgåelse.

**Optioner:** En finansiell transaktion i en option kan for det første forekomme ved udstedelsen af optionen. I dette tilfælde består transaktionen af den *præmie*, som optionserhververen betaler respektive udstederen modtager. For det andet vil der *ved udnyttelse* af optionen ("exercise") være tale om en finansiell transaktion, som opgøres til forskellen mellem markedsværdien på det underliggende instrument og striking-prisen på udnyttelsestidspunktet. Udnyttes optionen ikke, finder der derimod ingen transaktion sted. Endelig vil handler med optionen i det *sekundære marked*, fx ved videresalg af erhvervede optioner, skulle indgå som en transaktion opgjort til markedsværdien af optionen på handelstidspunktet.

## Optioner

**Futures og terminskontrakter:** Værdien af en futureskontrakt er ved indgåelse typisk lig nul. Dette medfører, at man ved indgåelse af kontrakten ikke skal betragte "handlen" som en transaktion. Det samme gælder marginbetalinger, som betales tilbage ved kontraktens udløb<sup>6</sup>.

## Futures og terminskontrakter

*Løbende afregninger*, som sker henover futureskontraktens løbetid, og som ikke betales tilbage ved kontraktens udløb, skal derimod betragtes som tran-

<sup>6</sup> Disse skal, jf. ENS 1995 art. 5.68 litra b (side 103), i stedet klassificeres som indskud.

saktioner<sup>7</sup>. Finansielle transaktioner i en futureskontrakt vil desuden kunne forekomme i forbindelse med handler i det *sekundære marked* og i forbindelse med den *endelige afregning*, såfremt markedsværdien af kontrakten afviger fra nul.

**Swaps:** Som i tilfældet med futureskontrakter er værdien af swapkontrakter typisk lig nul ved indgåelse. Af samme årsag er der ingen finansiell transaktion forbundet med indgåelse af en swapforretning. Evt. hovedstolsudveksling skal ikke betragtes som en transaktion i det finansielle derivat, men derimod i de underliggende instrumenter. Det samme gælder eventuelle betalinger i forbindelse med sikkerhedsstillelse, der skal betragtes som et indskud.

Derimod skal eventuelle "up-front"-betalinger med henblik på at udligne forskelle i markedsværdien på swapforrettningens to ben registreres som en transaktion. Den løbende *udveksling af faktiske rente betalinger* i swapkontraktens løbetid betragtes også som finansielle transaktioner<sup>8</sup>. Ved en efterfølgende udveksling af aktiver i swappens løbetid skal forskellen mellem de i swappen aftalte aktivpriser og aktivernes markedsværdi registreres som en transaktion. Dette gælder også ved termination af swappen og ved udløb. Endelig skal *sekundære handler* indgå som en finansiell transaktion.

**FRAer:** Indgåelsværdien af Forward Rate Agreements (FRA) er typisk lig nul, idet der ikke finder nogen initialbetaling sted og som følge heraf heller ingen transaktion. *Udvekslingen af renter* i henhold til FRA-perioden svarer principielt til udvekslingen af rentebetalinger i en swapforretning og skal som sådan betragtes som en transaktion. Transaktionen udgør i tilfældet med FRA-forretninger af forskellen mellem markedrenten på afregningstidspunktet og den aftalte FRA-rente. Endelig skal *sekundære handler* indgå som en finansiell transaktion.

### 3.7. Eksempler på udregning af finansielle strømme

Nedenfor gives der eksempler på udregning af finansielle strømme i henholdsvis værdipapirer og udlån.

#### 3.7.1. Værdipapirer

I nedenstående tabel illustreres de finansielle strømme i en given værdipapirpost.

	15. jan	31. jan	10. feb	14. feb	18. feb	20. feb	28. feb
Markedsværdi pr. stk. i fremmed valuta (transaktionsværdi)	100	99	101	103	102	104	103
Valutakurs (DKK/valuta)	0,98	1,00	0,99	1,01	1,03	1,02	1,05
	Køb A						
	Køb B			Salg B			
			Køb C			Salg C	
					Køb D		

<sup>7</sup> Jf. *The Statistical Measurement of Financial Derivatives (side 14)*, diskussionspapir til IMF Balance of Payments Manual 5, IMF 1997.

<sup>8</sup> Dette er nyt i forhold til den eksisterende udgave af ENS 1995, hvor udveksling af rentebetalinger i forbindelse med swap- og FRA-forretninger hidtil har været betragtet som formueindkomst. De nye regler for opgørelsen af finansielle transaktioner i swaps er fastlagt ved forordning 2000/0019 (COD), COM(2001)328final.

**Swaps**

**FRAer**

**Værdipapirer og finansielle strømme**

Markedsværdi af beholdning, ultimo i DKK		198					216,3
--	--	-----	--	--	--	--	-------

Anm.: Det antages, at A-D er handler (1 enhed pr. handel) i det samme værdipapir, således at markedsværdien på et givet tidspunkt er ens for A, B, C og D.

Under forudsætning af, at transaktionerne i de enkelte værdipapirer skal opgøres til markedsværdien på transaktionstidspunktet (transaktionsværdien), hvilket giver følgende opstilling for februar:

$$\text{Køb i DKK} = 0,99 \cdot 101(C) + 1,03 \cdot 102(D) = 205,05$$

$$\text{Salg i DKK} = 1,01 \cdot 103(B) + 1,02 \cdot 104(C) = 210,11$$

$$\text{Nettotransaktioner (nettokøb)} = 205,05 - 210,11 = -5,06$$

Indberetningen til Nationalbanken af den pågældende måneds transaktioner skal altså indeholde et nettokøb på  $-5,06$ .

En del af den samlede værdiændring henover måneden tilskrives ændringer i valutakursen. Ændringer i balanceposten som følge af valutakursændringer i DKK kan beregnes ud fra følgende udtryk, jf. boks 1:

$$VG = [e_1 - e_0] MV_0^*$$

hvor  $e_0$  og  $e_1$  angiver valutakursen (DKK/fremmed valuta) henholdsvis primo (eller på købstidspunktet) og ultimo (eller på salgstidspunktet).  $MV_0^*$  er markedsværdien primo (eller på købstidspunktet) denomineret i fremmed valuta.

Hermed kan nettovalutakursgevinsterne ( $VG$ ) opgøres til:

$$VG_A = (1,05 - 1,00) \cdot 99 = 4,95$$

$$VG_B = (1,01 - 1,00) \cdot 99 = 0,99$$

$$VG_C = (1,02 - 0,99) \cdot 101 = 3,03$$

$$VG_D = (1,05 - 1,03) \cdot 102 = 2,04$$

$$\text{Samlet valutakursgevinst} = 4,95 + 0,99 + 3,03 + 2,04 = 11,01$$

### Boks 1

I det følgende ses der bort fra finansielle transaktioner. Jf. notationen i det ovenstående kan månedens markedsværdiændring i DKK i et givet værdipapir denomineret i fremmed valuta skrives på følgende vis:

$$e_1 MV_1^* - e_0 MV_0^*$$

Dvs. markedsværdien ultimo (eller på salgstidspunktet) i fremmed valuta omregnet til DKK fratrukket markedsværdien primo (eller på købstidspunktet) i fremmed valuta omregnet til DKK. Udvides udtrykket med  $(e_1 \cdot MV_0^* - e_1 \cdot MV_0^* = 0)$  fås, at

$$(e_1 MV_1^* - e_0 MV_0^*) = (e_1 MV_1^* - e_0 MV_0^*) + (e_1 MV_0^* - e_1 MV_0^*)$$

hvilket kan omskrives til

$$(e_1 MV_1^* - e_0 MV_0^*) = (e_1 - e_0) MV_0^* + e_1 (MV_1^* - MV_0^*)$$

hvor det første led på højre side af lighedstegnet er udtryk for ændringen i markedsværdi primo denomineret i DKK som følge af ændringer i valutakursen (valutakursreguleringen). Andet led udtrykker månedens ændring i markedsværdi denomineret i DKK som følge af en ændring i kursen på værdipapiret (børskursreguleringen).

Indberetning af børskursgevinster og -tab skal i henhold til transaktionsmetoden både indeholde realiserede og ikke-realiserede gevinster/tab. Det vil sige, at børskursreguleringerne i fremmed valuta i februar kan opgøres således:

A:  $103 - 99 = 4$  (ikke-realiseret gevinst)  
 B:  $103 - 99 = 4$  (realiseret gevinst)  
 C:  $104 - 101 = 3$  (realiseret gevinst)  
 D:  $103 - 102 = 1$  (ikke-realiseret gevinst)  
 Samlet =  $4 + 4 + 3 + 1 = 12$

Børskursgevinster/-tab i DKK er, jf. boks 1, givet ved følgende udtryk:

$$BG = e_1 (MV_1^* - MV_0^*)$$

hvor  $MV_1^*$  er markedsværdien ultimo (eller på salgstidspunktet) denomineret i fremmed valuta, mens  $MV_0^*$  er markedsværdien primo (eller på købstidspunktet) i fremmed valuta.

Hermed kan nettobørskursgevinsterne ( $BG$ ) opgøres til:

$BG_A = (103 - 99) * 1,05 = 4,20$   
 $BG_B = (103 - 99) * 1,01 = 4,04$   
 $BG_C = (104 - 101) * 1,02 = 3,06$   
 $BG_D = (103 - 102) * 1,05 = 1,05$   
 Samlet børskursgevinst =  $4,20 + 4,04 + 3,06 + 1,05 = 12,35$

Den samlede ændring af balanceposten opgjort til markedsværdi i løbet af februar opgøres som forskellen mellem balancen ultimo februar og balancen ultimo januar:

Balance ultimo januar i DKK =  $2 * 99 * 1,00 = 198$   
 Balance ultimo februar i DKK =  $2 * 103 * 1,05 = 216,3$   
 Ændring i markedsværdi i DKK =  $216,3 - 198 = 18,3$

Ændringen i balanceposten på 18,3 kan således dekomponeres i et nettosalg på 5,06, en samlet valutakursgevinst på 11,01 og endelig en børskursgevinst på 12,35. Identiteten over de finansielle strømme, jf. ovenfor, er følgelig givet ved  $(216,3 - 198) = -5,06 + 11,01 + 12,35 = 18,3$ .

### 3.7.2. Udlån

Såfremt beregningen af månedens valutakursgevinster og -tab udelukkende baseres på valutakursen primo ( $e_0$ ), valutakursen ultimo ( $e_1$ ) og den gennemsnitlige valutakurs henover måneden ( $\hat{e}$ ), fås at nettovalutakursgevinsten ( $VG_i$ ) i et givent lån ( $i$ ) kan estimeres til:

$$VG_i = (NV_{1,i} - NV_{0,i}) - \hat{e} \left( (NV_{1,i}/e_1) - (NV_{0,i}/e_0) \right)$$

hvor  $NV_{1,i}$  er værdien af udlån  $i$  opgjort til nominel værdi ultimo måneden, og  $NV_{0,i}$  angiver den nominelle værdi primo måneden. Det første led på højresiden angiver den samlede ændring (dvs. inkl. valutakursgevinster/-tab) i udlån  $i$  opgjort i DKK. Det andet led angiver ændringen i udlån  $i$  opgjort i fremmed valuta (dvs. ekskl. valutakursgevinster/-tab), hvilket omregnes til DKK ved hjælp af den gennemsnitlige valutakurs. Forskellen mellem de to led angiver således tilnærmelsesvis ændringen i udlån  $i$  som følge af ændringer i valutakursen.

De finansielle transaktioner kan, jf. ovenstående identitet, skrives som

**Udlån og finansielle strømme**

$$FT_i = (NV_{1,i} - NV_{0,i}) - VG_i + TA_i = e \left[ (NV_{1,i}/e_1) - (NV_{0,i}/e_0) \right] + TA_i$$

hvor  $TA_i$  angiver månedens tab på udlån  $i$ .

Nedenfor er der givet tre eksempler på udregning af finansielle strømme i udlån.

#### Eksempel 1: Valutalån

I nedenstående tabel er udviklingen henover februar i en udlånsportefølje bestående af fire valutalån angivet.

#### Eksempel 1

	31. jan	28. feb
<b>Udlån:</b>		
• Lån A (i DKK)	100	105
• Lån B (i DKK)	100	120
• Lån C (i DKK)	100	0
• Lån D (i DKK)	100	85
<b>Total udlån</b>	400	310
<b>Tab på udlån:</b>		
• Lån A	0	0
• Lån B	0	0
• Lån C	0	100
• Lån D	0	0
<b>Valutakurs (DKK/valuta)</b>	1,00	1,05

Anm.: Alle beløb i tabellen er angivet i DKK. Det er endvidere antaget, at den gennemsnitlige valutakurs henover måneden er lig 1,07.

Lån A er uforandret til nominel værdi lig 100, men er steget til DKK 105, når der tages højde for valutakursudviklingen. Lån B er forhøjet til nominelt DKK 120, hvilket til dels kan tilskrives valutakursudviklingen. Lån C er blevet afskrevet, og endelig er der foretaget afdrag på lån D. De finansielle strømme er:

	Primo	Transaktioner	Valutakursgevinst	Tab på udlån	Ultimo
• Lån A	100	0	5,0	0	105
• Lån B	100	15,3	4,7	0	120
• Lån C	100	0	7,0	107,0	0
• Lån D	100	-20,4	5,4	0	85
<b>Samlet</b>	400	-5,1	22,1	-107,0	310

Valutakursgevinsterne er, jf. formlen for  $VG$  ovenfor, beregnet på følgende måde:

$$VG_A = 105 - 100 - 1,07 * ((105/1,05) - (100/1,00)) = 5$$

$$VG_B = 120 - 100 - 1,07 * ((120/1,05) - (100/1,00)) = 4,7$$

$$VG_C = 0 - 100 - 1,07 * ((0/1,05) - (100/1,00)) = 7,0$$

$$VG_D = 85 - 100 - 1,07 * ((85/1,05) - (100/1,00)) = 5,4$$

De finansielle transaktioner er, jf. formlen for  $FT$  ovenfor, beregnet som:

$$FT_A = 105 - 100 - 5 + 0 = 0$$

$$FT_B = 120 - 100 - 4,7 + 0 = 15,3$$

$$FT_C = 0 - 100 - 7 + 107 = 0$$

$$FT_D = 85 - 100 - 5,4 - 0 = -20,4$$

Tab på udlån for valutalån C beregnes ved brug af den gennemsnitlige valutakurs:

$$TA_C = -100 * 1,07 = -107,0$$

*Eksempel 2: Udlån, hvor kontoen "svinger" mellem udlån og indlån*

Nedenstående tabel angiver udviklingen henover februar i en udlånskonto denomineret i fremmed valuta, hvor kontoen kan svinge mellem ud- og indlån, fx en kassekredit.

**Eksempel 2**

	31. jan	28. feb
<b>Udlån (i DKK)</b>	100	0
<b>Indlån (i DKK)</b>	0	50
<b>Valutakurs (DKK/valuta)</b>	1,00	1,05

Anm.: Den gennemsnitlige valutakurs henover måneden antages at være lig 1,07.

Kontoen er således henover måneden gået fra at være en debetpost til en kreditpost. Dette skal i forbindelse med opgørelsen af de finansielle strømme betragtes således, at udlån i februar er reduceret fra 100 til 0, og indlån er steget fra 0 til 50. En del af reduktionen af udlånsposten henholdsvis forøgelsen af indlånsposten kan dog tilskrives valutakursudviklingen. Samlet fås følgende opgørelse over de finansielle strømme:

	Primo	Transaktioner	Valutakursgevinst	Tab på udlån	Ultimo
<b>Udlån</b>	100	-107,0	7,0	0	0
<b>Indlån</b>	0	51,0	-1,0	0	50

Valutakursgevinsterne er, jf. formlen for VG ovenfor, beregnet som følger:

$$VG_{\text{udlån}} = 0 - 100 - 1,07 \left( \frac{0}{1,05} - \frac{100}{1,00} \right) = 7,0$$

$$VG_{\text{indlån}} = 50 - 0 - 1,07 \left( \frac{50}{1,05} - \frac{0}{1,00} \right) = -1,0$$

Tilsvarende kan de finansielle transaktioner beregnes som:

$$FT_{\text{udlån}} = 0 - 100 - 7,0 = -107,0$$

$$FT_{\text{indlån}} = 50 - 0 - (-1,0) = 51,0$$

*Eksempel 3: Tab på udlån, hvor instituttet har sikkerhed i lånet*

Lånet antages at være denomineret i DKK, således at der ikke er valutakursregulering. Låntageren antages i løbet af februar at blive insolvent og derfor ude af stand til at afdrage lånet. Instituttet overtager derfor pantet med henblik på videresalg og pådrager sig i denne forbindelse udlæg/omkostninger på 200, jf. nedenstående opstilling. Pantet sælges til en værdi af 750, hvilket medfører, at instituttet samlet kan bogføre et tab på 250.

**Eksempel 3**

	31. jan	28. feb
<b>Udlån</b>	800	0
<b>Indfrielse af lån</b>		-800
<b>Omkostninger v/inkasso, salg o.l.</b>		-200
<b>Salg af pant</b>		750
<b>Tab på udlån</b>		250

Den finansielle strøm hen over februar kan således opgøres til minus 800 (0-800). Denne strøm kan opdeles i henholdsvis et tab på udlån på i alt 250 og en finansiell nettotransaktion (afdrag på lånet) på 550 (750-200).

**3.7.3. Finansielle derivater***Optioner*

1. En option med positiv markedsværdi 500 DKK holdes på balancen ultimo måned t-1.

Den 15. bankdag i måneden udnyttes optionen, og forskellen mellem *exercise-værdien* og markedsværdien af det underliggende aktiv er da 200 DKK.

Der registreres derfor en transaktion på aktivsiden på minus 200 DKK, mens balancepåvirkningen ultimo måned t er 0. (Nationalbanken vil i dette tilfælde beregne værdireguleringen som minus 300 DKK).

2. Videresalg af optioner efter den oprindelige indgåelse er yderst sjældent. I de tilfælde hvor en option "videresælges", sker det som regel ved salg af en tilsvarende option, så der optræder 2 optioner, der holdes frem til exercise.

#### *Futureskontrakter*

1. En futureskontrakt indgås den 2. bankdag i en måned. Kontrakten har markedsværdien 0 ved indgåelse, da den initiale marginbetaling regnes som et indskud.

I løbet af de følgende 5 bankdage ændres prisen på futuresens underliggende aktiv, så det holdende institut skal foretage løbende marginbetalinger på i alt 200 DKK. Herefter sælges kontrakten i det sekundære marked<sup>9</sup>. Idet de løbende marginbetalinger svarer til en løbende afregning af futuresens markedsværdi, vil futuresens påvirkning af balancen altid være nul.

I MFI-statistikken opføres de løbende afregninger i futureskontrakten over de 5 bankdage som en transaktion på aktivsiden med værdien 200 DKK, jf. afsnit 3.4 i disse forskrifter.

2. En futureskontrakt holdes ultimo måned t-1.

Kontrakten havde en markedsværdi på 0 ved indgåelse, da den initiale marginbetaling blev regnet som et indskud. Derefter er der sket en løbende afregning, når prisen på det underliggende aktiv er ændret, så markedsværdien er også 0 ultimo måned t-1.

I løbet af måned t ændres markedsprisen på det underliggende aktiv, så det holdende institut samlet skal foretage løbende marginbetalinger på 500 DKK. De løbende afregninger i futureskontrakten regnes som en transaktion i MFI-statistikken med værdien 500 DKK.

Ved udgangen af måneden er påvirkningen af balancen dog 0, idet markedsværdien er blevet afregnet ved de løbende marginbetalinger. Ud fra reglen om, at derivater med markedsværdien 0 ved månedens primo og ultimo altid skal opføres på aktivsiden, skal transaktionen også opgøres på aktivsiden som 500 DKK. (Nationalbanken beregner værdireguleringen på aktivsiden til minus 500 DKK).

#### *Swaps*

1. En swapaftale med en løbetid på 1 år indgås den 2. bankdag i måned t. Markedsværdien af swappen er 0 ved indgåelse.

I løbet af de næste 5 bankdage falder markedsværdien af swappen til minus 500 DKK.

Derefter stiger markedsværdien til 600 DKK og ligger på dette niveau frem til 19. bankdag, hvor swappen sælges.

Dette regnes som en transaktion på minus 600 DKK på aktivsiden, idet

---

<sup>9</sup> Dette vil normalt ske ved, at der handles en modgående future der lukker positionen – eventuelt med efterfølgende Close-out. I tilfælde, hvor der ikke sker en Close-out af de to modgående kontrakter, skal eventuelle marginbetalinger på de to modgående futures registreres som transaktioner.

swappen havde en markedsværdi på 0 ved anskaffelse, jf. afsnit 3.4 i disse forskrifter.

Påvirkningen af balancen er nul ultimo måned t.

(Nationalbanken beregner værdireguleringen til 600 på aktivsiden)

2. En swaftale med en restløbetid på 14 dage holdes ultimo måned t-1. Markedsværdien af swappen er 300 DKK og regnes derfor som et aktiv på balancen. Ved udløbet af aftalen på 12. bankdag udveksles der hovedstole til priser, som afviger fra gældende markedsværdier<sup>10</sup>. Forskellen mellem de aftalte priser på de underliggende aktiver og markedsværdien er minus 500 DKK.

Dette regnes som en transaktion på 500 DKK på aktivsiden, idet swappen havde en positiv markedsværdi ultimo måned t-1. (Dermed må ændringen markedsværdi være minus 800 DKK).

Påvirkningen af balancen er nul ultimo måned t.

3. En swaftale med en restløbetid på 2 år holdes ultimo måned t-1. Markedsværdien af swappen er 300 DKK og regnes derfor som et aktiv på balancen.

I løbet af måned t falder markedsværdien til minus 500 DKK.

Der sker samtidig en udveksling af rentebetalinger på swappens to ben, der netto indebærer en udgift på 200 DKK for det indberettende institut. Dette regnes som en transaktion på 200 DKK på aktivsiden, idet swappen havde en positiv markedsværdi ultimo måned t-1.

Ved opgørelsen af balancen ultimo måned t har swappen en markedsværdi på 0 på aktivsiden og en værdi på 500 DKK på passivsiden. (Nationalbanken beregner derfor en ændring i markedsværdien af aktivsiden på minus 500 DKK og en ændring af markedsværdien på passivsiden på 500 DKK).

#### *Forward rate agreements (FRA)*

1. Institut x indgår en FRA på 2. bankdag i måned t. Markedsværdien ved indgåelse af FRAer er typisk lig 0. I løbet af måned t skal institut x ifølge FRAen betale forskellen mellem den aftalte rente og den på det tidspunkt gældende markedsrente – et beløb på 200 DKK. Da markedsværdien af FRAen var 0 ultimo måned t-1, registreres der en transaktion på 200 DKK på aktivsiden. Ved udgangen af måned t er markedsværdien af FRAen negativ med en værdi på minus 500 DKK og registreres derfor på balancens passivside med 500 DKK. (Nationalbanken beregner derfor en ændring af markedsværdien på aktivsiden på minus 200 DKK og en ændring af markedsværdien på passivsiden på 500 DKK).
2. Institut x holder en FRA ultimo måned t-1 med en positiv markedsværdi på 100 DKK. FRAen handles på den 15. bankdag i måneden til en negativ markedsværdi på minus 200 DKK. Dette indberettes som en transaktion på 200 DKK på aktivsiden, idet FRAen var indberettet på aktivsiden af balancen ultimo måned t-1.

---

<sup>10</sup> Dette vil være aktuelt i forbindelse med en valutaswap.

(Nationalbanken beregner i dette tilfælde en værdiregulering på minus 300 DKK på aktivsiden).

## 4. Rentestatistikken

### 4.1. Generelt

Rentestatistikken består af to dele – en statistik over udestående forretninger og en statistik over nye forretninger, dvs. forretninger indgået i løbet af opgørelsesperioden. Endelig omfatter statistikken en række supplerende oplysninger om rente- og udbyttebeløb.

Udlånsdefinitionen i statistikken over udestående og nye forretninger omfatter alene udlån til husholdninger mv. og ikke-finansielle selskaber.<sup>11</sup> De supplerende oplysninger om rentebeløb skal derimod omfatte samtlige udlån.

Rentestatistik for realkreditinstitutter og andre kreditinstitutter tager for obligationsbaserede udlån udgangspunkt i effektive renter svarende til en kontantlånsrente, der tager højde for kuponrente og kurstab på udstedelsestidspunktet. Bidragssatsen indberettes særskilt.

Der skelnes ikke mellem obligationslån og kontantlån, idet der anvendes samme rentebegreb for alle obligationsbaserede udlån.

Rentesatserne, som indgår i Rentestatistikken, skal opgøres på *bruttobasis før skat*. Hele renten skal medtages, uanset om en del af rentebetalingen er subsidieret.

Overalt hvor der i Rentestatistikken refereres til restgælden, anvendes obligationsrestgælden – både for obligationslån og kontantlån. For obligationslån såvel som kontantlån defineres obligationsrestgælden som mængden af bagvedliggende obligationer på opgørelsestidspunktet, opgjort til kurs 100.

### 4.2. Udestående forretninger (RT-, RU-, RV-, RX-, RY- og RZ-skemaet)

Der skal til statistikken over udestående forretninger indberettes oplysninger om udlån til husholdninger mv. og ikke-finansielle selskaber. Det drejer sig om følgende:

1. Gennemsnitlige effektive rentesatser (RT-skema)
2. Gennemsnitlige bidragssatser (RU-skema)
3. Balance ultimo måneden (RV-skema)

Endvidere indberettes på RX-, RY- og RZ-skemaet tilsvarende oplysninger om kassekreditter. Kassekreditter er kun relevante for andre kreditinstitutter.

**Udlån til husholdninger mv.** skal opdeles på "udlån til boligkøb" og "udlån eksklusive udlån til boligkøb". Definitionen af "udlån til boligkøb" er i overensstemmelse med definitionen i Balancestatistikken (se punkt 2.2), og "udlån eksklusive udlån til boligkøb" er en samlebetegnelse for "forbruger kreditter" og "andet udlån" som defineret i Balancestatistikken. Dog er der den undtagelse i forhold til Balancestatistikken, at udlån til non-profit institutioner i Rentestatistikken ikke udskilles i en særskilt post, men indgår under "udlån til

**Generelt om statistikken**

**Udestående forretninger**

**Udlån til husholdninger mv.**

<sup>11</sup> For realkreditinstitutterne omfatter statistikken alene realkreditudlån. Nationalbanken vil imidlertid følge udviklingen og forbeholder sig ret til at kræve alle udlån til husholdninger og ikke-finansielle selskaber omfattet af statistikken, såfremt udlån, der ikke er realkreditudlån, har et betydeligt omfang.

boligkøb" og "udlån eksklusive udlån til boligkøb". For husholdninger mv. indberettes alene nominallån<sup>12</sup>.

**Udlån til ikke-finansielle selskaber** opdeles på henholdsvis "nominallån", "indekslån" og "aftalebaserede lån".

Nominallån omfatter alle obligationsbaserede lån, som ikke er indekslån. Aftalebaserede lån omfatter alle lån, der ikke er direkte knyttet til de obligationer, der finansierer lånet, og er kun relevante for andre kreditinstitutter.

**Kassekreditter** defineres som løbende konti i debet. En kassekredit og et indlån på anfordring er typisk tilknyttet samme konto, og når saldoen er negativ, er det en kassekredit. Kassekreditter skal medgå i Rentestatistikken og klassificeres som kassekreditter, hvad enten kreditten er inden for eller har overskredet det aftalte kreditmaksimum.

#### 4.2.1. Nominallån

Der skal indberettes følgende oplysninger om nominallån til husholdninger og ikke-finansielle selskaber:

1. Gennemsnitlige effektive rentesatser.
2. Gennemsnitlige bidragsatser målt i forhold til obligationsrestgælden på opgørelsestidspunktet.
3. Obligationsrestgæld på opgørelsestidspunktet.

##### 4.2.1.1. Gennemsnitlige effektive rentesatser

Den effektive rente defineres som en rentesats, der tager højde for kuponrente og kurstab ved lånets udstedelse.

For **kontantlån**, herunder *rentetilpasningslån*, svarer den effektive rente til kontantlånsrenten. For rentetilpasningslån skal statistikken over udestående forretninger afspejle den kontantlånsrente, der er aktuel på opgørelsestidspunktet, dvs. den kontantlånsrente, der har været gældende siden seneste rentetilpasning. For rentetilpasningslån, hvor renten fastsættes på baggrund af andet end de bagvedliggende obligationer, indberettes den sats, der er aktuel på opgørelsestidspunktet.

Den effektive rente for **obligationslån** skal beregnes ved lånets udstedelse efter samme principper som kontantlånsrenten for kontantlån, dvs. der tages højde for kuponrenten og kurstab på udstedelsestidspunktet. Den effektive rente er konstant gennem hele lånets løbetid og beregnes alene ved lånets udstedelse. For *obligationslån udstedt før statistikken implementering* kender institutterne ikke den effektive rente. I afsnit 4.2.1.3 er der anvist en metode til håndteringen af obligationslån udstedt før statistikken implementering.

Som *vægte* ved sammenevejningen til de gennemsnitlige effektive renter, der for hver instrumentkategori skal indberettes til statistikken, benyttes obligationsrestgælden på opgørelsestidspunktet<sup>13</sup>.

<sup>12</sup> Der kan ses bort fra indekslån ydet til husholdninger. Nationalbanken vil imidlertid følge udviklingen og forbeholder sig ret til at kræve indekslån til husholdninger mv. omfattet af statistikken, såfremt disse har et betydeligt omfang.

<sup>13</sup> I månederne mellem terminstidspunkter vil obligationsrestgælden på det enkelte lån svare til obligationsrestgælden pr. seneste terminstidspunkt. Der skal således ikke ske nogen form for periodisering af renter og afdrag mellem terminstidspunkterne.

**Udlån til ikke-finansielle selskaber**

**Kassekreditter**

**Nominallån**

**Gennemsnitlige effektive rentesatser**

#### 4.2.1.2. Gennemsnitlige bidragssatser

Bidragssatsen indberettes som en *sats målt i forhold til obligationsrestgælden på opgørelsestidspunktet*. Såfremt bidraget på et givent lån ikke betales i forhold til obligationsrestgælden, kan satsen omregnes ved først at omregne bidraget til et beløb og dernæst omregne til en sats ved at holde dette beløb op imod obligationsrestgælden.

**Gennemsnitlige bidragssatser**

Der indberettes en gennemsnitlig bidragssats for alle udestående lån inden for hver instrumentkategori, og i sammenvejningen *vægtes med obligationsrestgælden*.

#### 4.2.1.3. Pro anno-satser

De indberettede satser for effektive renter og bidrag skal være udtrykt som pro anno-satser, hvor der tages højde for "rentes rente". Omregningen til pro anno-satser sker efter følgende formel:

**Pro anno-satser**

$$(1) \quad \text{Effektiv rentesats (p.a.)} = \left(1 + \frac{r}{n}\right)^n - 1$$

hvor  $r$  er den årlige rentesats uden hensyntagen til "rentes rente", og  $n$  er antallet af årlige terminer. Med andre ord er  $r/n$  den rentesats, der betales hver termin. Samme princip gælder for bidraget.

#### 4.2.1.4. Obligationsrestgæld på opgørelsestidspunktet

Med henblik på Nationalbankens sammenvejning af de indsamlede rentesatser indberettes der inden for hver instrumentkategori oplysninger om den samlede obligationsrestgæld pr. ultimo måneden.

**Obligationsrestgæld på opgørelsestidspunktet**

#### 4.2.2. Indekslån

Der skal indberettes følgende oplysninger om indeksslån til ikke-finansielle selskaber:

**Indekslån**

1. Gennemsnitlige effektive *real*rentesatser.
2. Gennemsnitlige bidragssatser målt i forhold til obligationsrestgælden på opgørelsestidspunktet.
3. Obligationsrestgæld på opgørelsestidspunktet.

##### 4.2.2.1. Gennemsnitlige effektive realrentesatser

Der indberettes effektive realrenter beregnet på udstedelsestidspunktet, hvilket svarer til kontantlånsrenten. For IS-lån beregnes en kontantlånsrente efter samme princip som kontantlånsrenten på I-lån, dvs. som et simpelt serielån. For IS-lån udstedt *før* statistikkens implementering kender institutterne ikke den effektive rente. For en beskrivelse af håndteringen heraf henvises til afsnit 4.2.1.3.

**Gennemsnitlige effektive realrentesatser**

Som *vægte* ved sammenvejningen af de effektive realrenter anvendes den indekserede obligationsrestgæld.

##### 4.2.2.2. Gennemsnitlige bidragssatser

Bidragssatsen for indeksslån indberettes som en *sats målt i forhold til den indekserede obligationsrestgæld på opgørelsestidspunktet*.

**Gennemsnitlige bidragssatser**

Der indberettes en gennemsnitlig bidragssats for alle udestående indeksslån inden for hver instrumentkategori, og i sammenvejningen *vægtes med den indekserede obligationsrestgæld*.

#### 4.2.2.3. Obligationsrestgæld på opgørelsestidspunktet

Med henblik på Nationalbankens sammenvejning af de indsamlede rentesatser behøves der inden for hver instrumentkategori oplysninger om den samlede indekserede obligationsrestgæld på opgørelsestidspunktet.

**Obligationsrestgæld på opgørelsestidspunktet**

#### 4.2.3. Lån udstedt før statistikkens implementering

På lån udstedt før januar 2003, hvor den effektive rente gældende på udstedelsestidspunktet ikke er kendt (obligationslån, IS-lån og SI-lån) anvendes de af Nationalbanken leverede rentesatser<sup>14</sup>. De rentesatser, som Nationalbanken stiller til rådighed, udgør estimater for effektive renter gældende inden for en række udstedelsesintervaller i perioden 1975-2002.

**Lån udstedt før statistikkens implementering**

I indberetningen til Nationalbanken skelnes der ikke mellem lån, hvor de af Nationalbanken leverede rentesatser er anvendt, og lån, hvor renten er beregnet på aftaleniveau, idet alle lån inden for en given instrumentkategori vægtes sammen før indberetning til Nationalbanken.

#### 4.2.3.1. Nominallån (obligationslån)

Rentesatserne, som leveres af Nationalbanken, vægtes med den udestående obligationsrestgæld på opgørelsestidspunktet, fordelt på udstedelsestidspunkt og en række løbetidsbånd, jf. tabellen nedenfor.<sup>15</sup> Opgørelsen af obligationsrestgælden opdateres hver måned i forbindelse med indberetningen, idet restgælden ændres i takt med afdrag, udløb og indfrielse. Bortset fra udløb og indfrielse vil obligationsrestgælden dog på det enkelte lån være konstant mellem to terminer.

**Nominallån (obligationslån)**

Der henvises til Bilag 6(RI) for en beskrivelse af kilde og metode for de rentesatser, som Nationalbanken stiller til rådighed.

<sup>14</sup> Såfremt ét eller flere institutter råder over kontantlånsrenten beregnet på udstedelsestidspunktet, eller øvrige rentesatser, som mere præcist afspejler den faktiske kontantlånsrente, kan disse satser anvendes efter individuel aftale med Nationalbanken.

<sup>15</sup> Der skal skelnes mellem udlån til husholdninger og ikke-finansielle selskaber samt desuden mellem residents (Danmark, euroområdet eller resten af verden) og valuta (kroner, euro eller øvrige valuter).

Udstedelses- tidspunkt	Oprindelig løbetid af udlån			
	≤ 5 år	6-14 år	15-25 år	> 25 år
1975 og før				X
...				X
1981				X
1982			X	X
...			X	X
1992			X	X
1. kv. 1993		X	X	X
...		X	X	X
4. kv. 1997		X	X	X
jan. 1998	X	X	X	X
...	X	X	X	X
dec. 2002	X	X	X	X

Anm.: Felter markeret med "X" angiver de kombinationer af oprindelig løbetid og udstedelsestidspunkt, som er dækket af de rentesatser, som Nationalbanken stiller til rådighed. Indberetningen til Nationalbanken nedbrydes på løbetiderne "op til og med 1 år", "over 1 og op til og med 5 år", "over 5 og op til og med 14 år", "over 14 op til og med 25 år" og endelig "over 25 år". For løbetiden "op til og med 1 år" og "fra 2 og op til og med 5 år" anvendes satserne for intervallet "op til og med 5 år" i tabellen ovenfor.

#### 4.2.3.2. Indekslån (IS- og SI-lån)

For lån af typen IS og SI stiller Nationalbanken ligeledes rentesatser til rådighed som estimat for den effektive rente gældende for udestående lån udstedt i perioden 1982-2002. Der gælder samme princip som for obligationslån udstedt før statistikkens implementering, jf. ovenfor. Dog skelnes der for IS- og SI-lån ikke mellem oprindelig løbetid. Satserne fordeles for hele perioden 1982-2002 efter udstedelsesår.

Før indberetning til Nationalbanken vægtes satserne med den indekserede obligationsrestgæld. Rentesatserne, som indberettes under posten indekslån, skal være et vægtet gennemsnit på tværs af alle typer af indekslån og på tværs af lån udstedt henholdsvis før og efter statistikkens implementering.

#### 4.2.4. Aftalebaserede lån

Aftalebaserede udlån holdes i Rentestatistikken adskilt fra obligationsbaserede udlån. Aftalebaserede udlån er kun relevante for andre kreditinstitutter.

Den rente, der for aftalebaserede udlån skal indgå i statistikken, er rentesatsen, som er gældende på opgørelsestidspunktet. Rentesatsen skal være den "rene" rentesats, som er aftalt mellem kunde og kreditinstitut, og omfatter ikke provisioner, gebyrer mv.

For aftalebaserede udlån, hvor der særskilt betales et bidrag ved siden af renten, indberettes det gennemsnitlige bidrag opgjort i forhold til saldoen på opgørelsestidspunktet.

Såvel rentesatser som bidrag skal være udtrykt i pro anno-termer, hvor der tages højde for "rentes rente", jf. formel (1) ovenfor. Renter og bidrag på aftalebaserede lån vægtes med saldoen pr. ultimo opgørelsesmåneden, og til brug for Nationalbankens vægtning indberettes den samlede saldo på aftalebaserede udlån pr. ultimo opgørelsesmåneden.

#### Indekslån (IS- og SI-lån)

#### Aftalebaserede lån

#### 4.3. Nye forretninger (RN-, RO-, RP-, RQ-skemaet)

Nye forretninger omfatter følgende:

- ◆ Nye låneaftaler.
- ◆ Omlægning til lån med anden rente, løbetid eller valuta.
- ◆ Omlægning mellem fast forrentede lån og lån med rentetilpasning.
- ◆ Skift i rentetilpasningsprofil, dvs. skift i frekvensen for rentetilpasning eller skift i andelen af lånet, der er genstand for rentetilpasning.

Lån, som er nye i den forstand, at der sker en ny låneudbetaling, indgår som hovedregel i statistikken i den periode, hvor udbetalingen finder sted.

I situationer, hvor kunden får lånet udbetalt i obligationer med henblik på selv at sælge obligationerne, tages lånet med i statistikken på det tidspunkt, hvor obligationerne overdrages til kunden, og den effektive rente beregnes ud fra dagskursen på dagen for obligationernes overdragelse.

**Tillægs lån og nedsparings lån** indgår i statistikken i takt med, at lånene finansieres med obligationer. Her kan der således afviges fra princippet om at følge låneudbetalingen.

Renteændringer i forbindelse med **refinansiering/rentetilpasning** skal *ikke* betragtes som en ny forretning. Derimod skal *skift i rentetilpasningsprofil* opfattes som en ny forretning. For *aftalebaserede udlån med løbende omlægning*, hvor kunden med en given frekvens tager stilling til lånets rente og valuta for den kommende periode, er der tale om en ny forretning ved begyndelsen af hver fastrenteperiode. Dette gælder uanset, om kunden vælger den samme rente og valuta som den foregående periode – det afgørende er, at der er tale om et valg fra kundens side.

Til statistikken over nye forretninger indberettes følgende oplysninger om udlån til husholdninger mv. og ikke-finansielle selskaber:

1. Gennemsnitlige effektive rentesatser (RO-skema).
2. Gennemsnitlige bidragssatser (RP-skema).
3. Samlede låneomkostninger i procent (RN-skema).
4. Beløbsomfang af nye forretninger (RQ-skema).

Modsat statistikken over udestående forretninger – og MFI-statistikken i øvrigt – sker løbetidsopdelingen af nye udlån efter *oprindelig rentefikseringsperiode*, defineret som den periode fra etableringen af den nye forretning, hvor udlånets rente ligger fast.<sup>16</sup> Nye udlån skal endvidere opgøres eksklusive kassekreditter (kun relevant for andre kreditinstitutter). For nye udlån til ikke-finansielle selskaber sondres der endvidere mellem to beløbskategorier, "op til og med DKK 7,5 mio." og "over DKK 7,5 mio.".

##### 4.3.1. Gennemsnitlige effektive rentesatser

Rentesatsen, som skal indgå i statistikken over nye forretninger, er for hvert obligationsbaseret udlån kontantlånsrenten beregnet ved lånets udstedelse. For aftalebaserede udlån anvendes aftalesatsen. Rentesatserne omregnes til pro anno-satser, der tager højde for "rentes rente".

**Nye forretninger**

**Særlige forhold vedr. løbetidsfordeling mv.**

**Gennemsnitlige effektive rentesatser**

<sup>16</sup> Således vil etableringen af et 30-årigt lån med årlig rentetilpasning skulle anbringes i kategorien *rentefiksering op til 1 år*. En omlægning af et sådant lån til et lån med rentetilpasning hvert tredje år er en ny forretning og anbringes i kategorien *rentefiksering over 1 år og op til 5 år*.

Som *vægte* ved sammenvejningen til gennemsnitlige satser anvendes obligationsrestgælden på udstedelsestidspunktet, alternativt ultimo den måned, hvor forretningen er indgået (opgørelsestidspunktet). For *aftalebaserede udlån* anvendes saldoen ultimo måneden.

#### 4.3.2. Gennemsnitlige bidragssatser

For bidragssatserne anvendes samme sats i statistikken over nye forretninger, som anvendes i statistikken over udestående forretninger. Satsen måles i forhold til obligationsrestgælden ultimo måneden og skal være en pro anno-sats, der tager højde for "rentes rente". *Vægtningen* sker i overensstemmelse med vægtningen af effektive rentesatser, dvs. med obligationsrestgælden på udstedelsestidspunktet, alternativt opgørelsestidspunktet, jf. ovenfor. For *aftalebaserede udlån* måles bidragssatsen i forhold til saldoen ultimo måneden, ligesom hver forretning vægtes med saldoen ultimo måneden.

**Gennemsnitlige bidragssatser**

#### 4.3.3. Samlede låneomkostninger i procent

Opgørelsen af de samlede låneomkostninger i procent skal indeholde følgende:

1. Den beregnede ÅOP (Årlige Omkostninger i Procent) for de forretninger, hvor ÅOP beregnes efter gældende praksis i henhold til kreditaftaleloven.
2. Den effektive rente plus bidrag for de nye udlån til husholdninger mv., hvor der *ikke* er øvrige låneomkostninger.
3. En sats beregnet efter samme princip som ÅOP for de udlån til husholdninger mv., hvor der ikke i henhold til kreditaftaleloven beregnes en ÅOP, men hvor en beregnet ÅOP vil afvige *mere end 0,1 procentpoint* fra den effektive rente plus bidrag.

**Samlede låneomkostninger i procent**

*Vægtningen* af de samlede låneomkostninger i pct. for hver enkelt ny forretning sker med obligationsrestgælden på udstedelsestidspunktet, alternativt opgørelsestidspunktet.

#### 4.3.4. Beløbsomfang af nye forretninger

Til brug for Nationalbankens sammenvejning af satser på tværs af institutterne indberettes den samlede obligationsrestgæld på udstedelsestidspunktet, alternativt opgørelsestidspunktet for de forretninger, som er indgået i løbet af måneden. For *aftalebaserede udlån* indberettes den samlede saldo pr. ultimo måneden for forretninger indgået i løbet af opgørelsesmåneden.

**Beløbsomfang af nye forretninger**

### 4.4. Supplerende oplysninger om rente- og udbyttebeløb

Der skal indberettes oplysninger dels om de i referencemåneden *påløbne renter*, dels om de i referencemåneden *faktisk modtagne/betalte* renter og udbytter.

**Supplerende oplysninger**

#### 4.4.1. Påløbne renter (RR-skemaet)

Påløbne renter – eller optjente renter – defineres som periodens renter, dvs. de renter, der er optjent i referencemåneden. De påløbne renter er uafhængige af eventuelle rentebetalinger i den pågældende måned. De påløbne renter skal omfatte renter, der er optjent på alle forretninger, der har været udestående i løbet af måneden – også selv om de ikke udestår ultimo måneden.

**Påløbne renter**

Der skal indberettes følgende oplysninger:

1. Påløbne renter af totale *udlån* med særskilt angivelse af, hvad der vedrører ægte købs- og tilbagesalgsforretninger.
2. Påløbne renter af beholdningen af *værdipapirer ekskl. aktier*.
3. Påløbne renter af beholdningen af *pengemarkedspapirer og andele udstedt af MFler*.
4. Påløbne renter af totale *indlån* med særskilt angivelse af, hvad der vedrører ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger.
5. Påløbne renter af *udstedte gældsinstrumenter*.
6. Påløbne renter af *pengemarkedspapirer udstedt af MFler*.

#### 4.4.1.1. Totale udlån og totale indlån

Påløbne renter på udlån og indlån defineres som den rente, der i referencemåneden er påløbet udestående udlån og indlån. Der er her tale om totale ud- og indlån, dvs. alle udlånsforretninger. Den påløbne rente på udlån skal omfatte kuponrente og bidrag, mens der kan ses bort fra fordelte emissionskursstab. For indlån indeholder den påløbne rente aftalerenten. For indeksslån skal indeksopskrivninger indgå som påløben rente, jf. nedenfor. Under totale udlån og totale indlån udskilles de påløbne renter, som vedrører ægte købs- og tilbagesalgsforretninger henholdsvis ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger, i en "heraf"-post.

**Udlån og indlån**

#### 4.4.1.2. Værdipapirer ekskl. aktier og pengemarkedspapirer og andele udstedt af MFler

Påløbne renter på værdipapirer ekskl. aktier og pengemarkedspapirer og andele udstedt af MFler opgøres for kuponbærende papirer uden kursopskrivninger. Dog skal de påløbne renter for beholdningen af henholdsvis noterede, ikke-rentebærende papirer og Nationalbankens indskudsbeviser omfatte kursopskrivninger. Endelig er indeksopskrivninger på værdipapirer omfattet af de påløbne renter, jf. nedenfor.

**Værdipapirbeholdning**

#### 4.4.1.3. Udstedte gældsinstrumenter og pengemarkedspapirer udstedt af MFler

Her gælder det ligeledes, at der kan ses bort fra kursopskrivninger på udstedte papirer, som er kuponbærende. Derimod skal kursopskrivningen for ikke-rentebærende papirer behandles som påløben rente. Endelig skal de påløbne renter omfatte indeksopskrivninger på udstedte indeksobligationer.

**Udstedte gældsinstrumenter mv.**

#### 4.4.1.4. Indeksopskrivninger

De påløbne renter på henholdsvis udlån, værdipapirer ekskl. aktier og udstedte gældsinstrumenter skal omfatte månedens indeksopskrivninger på henholdsvis indeksslån, beholdningen af indeksobligationer og udstedte indeksobligationer. Som en løsning, der er nem at håndtere i praksis, anvendes følgende formel til beregning af månedens indeksopskrivninger:

**Indeksopskrivninger**

$$(2) \quad \text{Indeksopskrivning} = \frac{RG_P + RG_U}{2} * \left( \frac{I_U}{I_P} - 1 \right)$$

$RG_P$  og  $RG_U$  angiver obligationsrestgælden (udlån), alternativt obligationernes nominelle værdi (obligationsbeholdning/udstedte obligationer) primo henholdsvis ultimo opgørelsesmåneden, mens  $I_P$  og  $I_U$  angiver indeksfaktoren primo henholdsvis ultimo opgørelsesmåneden. Indeksfaktoren findes ved lineær

interpolation mellem indeksfaktoren gældende for henholdsvis seneste og førstkomende termin og svarer til den indeksfaktor, der dagligt offentliggøres af Københavns Fondsbørs.

#### 4.4.2. Faktisk betalte renter mv. (RS-skemaet)

På RS-skemaet indberettes månedens faktisk betalte kuponrenter. Faktisk betalte kuponrenter defineres som kuponrenter, der er betalt i referenceperioden, herunder vedhængende rentebetalinger i forbindelse med køb og salg af kuponbærende papirer. Der indberettes oplysninger om faktiske rentebetalinger på nedenstående instrumenter, såfremt de er kuponbærende:

- ◆ Værdipapirer, ekskl. aktier (modtagne renter).
- ◆ Pengemarkedspapirer og andele udstedt af MFler (modtagne renter).
- ◆ Udstedte gældsinstrumenter (betalte renter).
- ◆ Pengemarkedspapirer udstedt af MFler (betalte renter).

De faktisk betalte renter opdeles på kuponrenter og vedhængende rente.

**Kuponrenter:** Kuponrenter defineres som terminsrenten knyttet til kuponbærende papirer. Modtagne kuponrentebetalinger opgøres ekskl. eventuel tilbageholdt kuponrenteskat. Hvis der er tilbageholdt kuponrenteskat, indberettes kun rentebeløbet, som faktisk er modtaget, dvs. ekskl. det beløb, der er tilbageholdt til skat. Når/hvis det tilbageholdte skattebeløb refunderes – og dermed modtages – i en senere periode, skal denne betaling indgå i statistikken for den pågældende periode. Eventuel tilbageholdelse og refusion af kuponrenteskat af udstedte gældsinstrumenter indgår ikke i statistikken.

**Vedhængende rentebetalinger:** Vedhængende rentebetalinger defineres som den handelsrente, der udveksles mellem køber og sælger ved handel med kuponbærende instrumenter mellem to terminsdatoer. På aktivsiden indberettes *netto modtaget vedhængende rente*, defineret som modtaget vedhængende rente fratrukket betalt vedhængende rente i forbindelse med salg fra henholdsvis køb til beholdningen af kuponbærende instrumenter. På passivsiden kan der opstå vedhængende rente, når kuponbærende gældsinstrumenter udstedes med en "skæv" første termin, og hvor udstedelsen sker direkte til låntager eller til et pengeinstitut.

For så vidt angår aktier og andre kapitalandele på aktivsiden, skal der på RS-skemaet indberettes et beløb for udbytte modtaget i referenceperioden. Tilsvarende skal der indberettes et beløb for, hvad der i perioden er udbetalt af udbytte af udstedte aktier.

Parallelt med kuponrentebetalinger opgøres udbyttebetalinger ekskl. eventuel tilbageholdt udbytteskat. Modtaget refunderet udbytteskat på aktiebeholdningen indgår i statistikken i den periode, hvor skatterefusionen finder sted. Eventuel tilbageholdelse og refusion af udbytteskat af udstedte aktier er instituttet uvedkommende og indgår dermed ikke i statistikken.

Ved angivelsen af udbyttebetalinger skal der sondres mellem, om udbyttet hidrører fra en porteføljeinvestering (ejerandel < 10 pct. af den samlede aktiekapital eller stemmerne) eller en direkte investering (ejerandel  $\geq$  10 pct. af den samlede aktiekapital eller stemmerne). Såfremt der for dele af aktiebeholdningen/udstedte aktier ikke rådes over de fornødne oplysninger til at opgøre ejerandele, klassificeres de pågældende aktier som porteføljeinvesteringer.

**Faktisk betalte renter (RS-skemaet)**

## 5. Oversigt over ECB/EU-dokumenter

Der er henvist til disse ECB/EU-dokumenter er i Indberetningsforskrifterne:

- ◆ ECBs forordning om den konsoliderede balance i MFI-sektoren: ECB/2001/13 (vedtaget i ECBs Styrelsesråd den 22. november 2001).
- ◆ ECBs forordning vedrørende statistik over de monetære finansielle institutioners rentesatser på indlån fra og udlån til husholdninger og ikke-finansielle selskaber: ECB/2001/18 (vedtaget i ECBs Styrelsesråd den 20. december 2001).
- ◆ Money and Banking Statistics Sector Manual. Guidance for the statistical classification of customers (Second edition – November 1999).
- ◆ Money and Banking Statistics Compilation Guide – Addendum I: Money market paper (Revised version – November 1999).
- ◆ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut (2000/12/EF).

Dokumenterne vil kunne rekvireres ved henvendelse til Nationalbanken.